

ئىسلام ھەم عىبادەت

۲ نچى طبعى

ساۋېتلار جەمھورىيە تىنىڭ ياۋروپا بولگندە
ھەم سىيىر يا مۇسۇلمانلارنىڭ دىنىيە نىظارەتى
رەئىسى - مۇفتى شاكىر بىن شەيخ الاسلام
خىيال الدىن ائىرى

۱۹۵۸ نىجى يىل

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ . الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ . مُلْكِ
 یَوْمِ الدِّیْنِ . اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَاِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ اِهْدِنَا
 الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ . صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ
 غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ ، وَلَا الضَّالِّیْنَ . آمِیْن .

« سورة فاتحه »

معنه سی : « هر چه مد (ماقتاو) بارچا عالهمنی

تەربییە قیلەوچی، الله غا مه خصوصدر .

دو نیادا و ئاخرت ده بارچا مه خلوقلار غاره حمهت

ئیتوچی (دراول) مه کافهت وه جهزا کونینک

حوجاسی برسینکاعنا عیبادهت قیلابز، سینده ننگنه

یاردهم ئستتیز ، کوندرگئل بزنی توغری یولغا

ئینعام قیلعان کسه لهرک یولینا، اوزک آچو

لانمش هم آزعونلار یولندان باشقا کوندر .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

م
 أَلَمْ . ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ .
 الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا
 رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ . أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ
 وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ .

« سورة بقره »

معهه سی: آلم. بوکیتاب (قرآن کریم) شیکیسر
 ئینصافلی - ته قواکشیله رگه یولباشچیلیق ئیتهر
 ئوچون، ئول کشتیلهر الله تعالی گه ئیمان کیتره لهر،
 هه ر توری عیباده تله ر قیلالار، ناماز ئوقیلار،
 بز بیرگه ن نه رسه له رده ن ئینعام ئیحسان قیلالار.
 بو کشتیلهر بو کیتابنک بزده ن ئینگه نلگنه ئشانالار.
 چونکی بو کیتاب سینده ن نه ووه لگی حالقلار عادا
 ئیندرلگه ن ئیدی شولایوق (بو کشتیلهر) ئاحیره ت
 کونینه ده ئشانالار. بو الله نک قوشقانون ئشله

گه ن کشيله ر قيامه ت كونده (الله نك عه زابندان)
قوتولا چا قلا ر .

ئىسلام دينى نهر سه ده ن عيبارت

وعن ابن عمر رضى الله عنهما دان ريوايه ت ئيتله در .

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :

بناء الاسلام على خمس شهادت ان لا اله الا الله وان

محمد عبده ورسوله واقام الصلوة وابتاء الزكاة

والحج و صوم رمضان متفق عليه .

رسول الله صلى الله عليه وسلم حه ضرة تى

ئە يتدى : ايسلام دينى بيش نهر سه ئوزه رينه

قوز و لى

برنجى : بر الله دان باشقا الله يوق ، محمد عليه

ايسلام الله نك به نده سى هه م دين ئىسلام نى ئوپره

ترگه جيبه رلگه ن ره سولى - ديب گواهاق بيرمه ك .

۲ نچى : بيش وه قت تاماز ئوقوماق .

۳ نچى : شهربه ت كور سه تگه ن ميقدار نده مالى

بولغان كشيپله رگه زه كاته بيرمه ك .

۴ نچى : رامازان ئايندا روزا تۇتماق .

۵ نچى : خەلى جيتكەن كشى عمرىدە بىرمەرتە بە

خەج قىلماق .

رە سولبز محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم

خە ضرە تلىرىنىڭ مەذكور بېتىش نەرسەنى ئىسلام -

ئىسلام نىگىز نىدەن ساناۋى ھەرقاىوسىنىڭ فەرض

ۋە ئلوع عىبادەت بولۇۋى قرآن كەرىم بلەن ئابىت

بولغانلىقىدا اللە رە سولئىننە ئىمان :

يا أيها النبي انا ارسلناك شاهدا ومبشرا

ۋندىرا وداغىيا الى الله باذنە وسراجا منيرا .

ئى اللەنىڭ رە سولى ئوممەتلەرنىڭ قىلغان ئىشلەرىنى

سىنى گواھ ئىتوب جىبەردىك ياخشى ئىشلەرى بلەن

شادلاندىرو، ناچار ئىشلەرى بلەن قورقتو ئوجون

اللەنىڭ رخصەتى بلەن ئالارنى ياخشىلىققا ئۈندە

ئالارنى ياقترتوچى نور ئىتوب جىبەردىك .

۲ نچى ناماز فەرضلىققا دە لىل : ان الصلوات

كائت على المؤمنین كتابا موقوتا .

ناماز مؤمینلەرگه وه قتلی یه عنی وه قتندا ئوقو فەرض
ئیتلدى .

آیه : ان الصلوة تنهى عن الفحشاء والمنكر والبغى .
ناماز عیباده تی یه نده لهرنی هر بر پچراقلى ، بوزوقلى
ئازعتلقدان تی یادر .

۳ نچى : فقیر میسکین لهرنك ئالارنك تورمشینا یاردهم
بولسون نییه تی بله ن ئوزینك نیصا بقا تولعان مالندان
الله فەرض ئیتكهن . اقیمو الصلوة واتو الزکاة .
یه عنی ناماز ئوقوگز شولای اوق زه کات بیرگزدیگهن
۴ نچى : ئیسلام دینی نك چیشمه سی ره سولبز نك
تووب ئوسب ئیسلام دینی تی تاراتقان ئورنی ئیسلام
میله تی نك باباسی خه ضرهت ئیبراهیم علیه السلام
بینا ئیتكهن جومله مسلماننك قیبله سی کعبه الله تی
طه واف ، روضه مطهره تی زییارهت ئیتوب عه زه ب
ئیلنه باروب زور عیبرهت ئالوب ئوساللانغان
قه لبنی بر قه ده ر یومشا توب قایتماق ئوچون هه لی

جیتکه ن کشی که عمرینه برمه رته به الله تعالی به نده
 له رینه چه ج فخرض ئیتکه ن .
 والله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا .
 باروب قایتو عا چه لی جیتکه ن کشیله رگه الله چه جنی
 فخرض ئیتدی . چه ج نك زور ته و ابلی عه مه ل بولووی
 حاقداره سولیزده ن چه دیت :
 من حج فلم يرفق ولم يفسق رجع كيدهم ولدته
 امه .

بر به نده چه ج وه قنتدا صاف کویگه یورب بوز و قلق
 پچرا قلق قیلما سا بو کشی ئویننه ئانادان یاگا تو عان گناه
 سز سه بی بالا کی بولوب قایتور دیگه ن .

۴ نچی : رامازان ئایندا روزا تو تو حاقدان آیه :
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ .

مه عه نه سی : ئی ئیمان کیترگه ن به نده له ر سزده ن بورنقی
 کشی له رگه روزانی فخرض ئیتکه ن کی سزله رگه ده فخرض
 ئیتدی شایه ت ته قوالق قیلور سز .

روزا حاقددا ره سولبزه دن ههدیت قدسی :
 قال الله تعالى الصوم لی وانا اجزی به . یه عنی الله
 تعالی ئه یتدی روزا مینم ئوچون توتولا ئاگار ته و ابنی
 ئوزم بیرور من .

ئیمان نه رسه دن عیبار هت

عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن ریوایه ت ئیتله در
 حضرت جبرائیل آدم قیافتینه کروب ره سولبزه دن
 سوراغان میکا ئیمان حاقددا حه بهر بیر دیب .
 ره سولبز صلی الله علیه وسلم حه ضره تله ری بولای
 جه واپ بیرگهن :

الايمان نؤمن بالله وملائكته وكتبه ورسوله
 واليوم الآخر والقدر خیر وشره من الله تعالى
 والبعث بعد الموت . مونه موگار ئیکنچی توری
 ئه یتکه نده ئیمان تفصیلی دیله ر . مؤمین من دیگهن
 آدم اوشی جیدی توری نه رسه گه ئیمان کیترو تیشن
 بولادر . اوشی جیدی توری نه رسه گه ئشانغان کشی گه
 مؤمن دیله ر . اشانو بله ن برگه الله نك قوشقانون

ئىشلەگەن كىشىگە مۇئەننەن ھەم مۇسلمان دىلەر.

ئېمان نىدەن عىبارەت .

بىز مۇسلمانلارغا ئىسلام دىنى اللە تەئالى طەرە فندان
پېغمبىر بىز محمد صلى الله عليه وسلم ئارقىلى كىتىرلگەن،
منە شول اللە تەئالى ھە ضرە تىندەن كىتىرلگەن نەرسە لەر -
گە تىل بلەن ئىقرار ئىتوب كوگۇل بلەن ئىشانوفا ئېمان
وہ ئىعتقاد دىلەر .

ھەر ب تىلى بلەن ئېمان كىترە تورعان سوزلەر

منە شولار: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ .

مەنە نەسى: بىر اللە دان باشقا اللە يوق، محمد

صلى الله عليه وسلم اللە تەئالى نىكى ئىلچىسىدۇر .

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ

وَرَسُولُهُ .

مەنە نەسى: گواھلىق بىرەن كى بىر اللە دان باشقا اللە

يوق يەنە دە گواھلىق بىرەن محمد عليه السلام اللە تەئالى

طەرە فندان بەندە لەرگە دىن ئويرة تو ئوچون جىبەرلگەن

ئىلچىسىدۇر .

قسقالق بلهن ئیمان کیتره تورعان سوزلهربولغان
 ئوچون یوعاریدا یازلغان سوزله رنی «ئیمان ئیجمالی»
 دیلهر. ئیندی بره م - بره م ئایرم ئیمان کیتروگه «ئیمان
 ته فصیلی» دیلهر .

ئیمان ته فصیلی

منه شول توبه نده یازغان ئیمان ته فصیلی دیلهر .
 اَمِنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلَأْتُكَتِهِ وَكُتِبَہِ وَرُسِلَہِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
 وَالْقَدْرِ خَيْرِہِ وَشَرَّہِ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی وَالْبَعْثِ بَعْدَ
 الْمَوْتِ .

مه عنه سی : ئشاندم مین الله تعالی گه و ئانك فہرشته
 له رینه ، کیتابلارینا ، په یعمبر له رینه ، قیامت کونینه ،
 ئیذگولک وه یاوزلق الله تعالی نك ته قدیری بلهن بولوینا ،
 ئولگه نده ن صولک ترئلوگه .

ایچی اللهغا ئیمان ره وشی :

آیة هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة هوج
 الرحمن الرحیم . هو الله الذی لا اله الا هو الملک القدوس
 السلام المؤمن المہین العزیز الجبار المتکبر سبحان الله

عما يشركون . هو الله الخالق البارئ المصور له الاسماء العسى
يسبح له ما في السموات والارض وهو العزيز الحكيم .

مه عه نه سي : عبيادته قيلورغا بر الله دان ياشقا الله يوق
الله يه شرن وه ئاچق - نه شكاره ئشني بله در ، الله دونيا وه
آخيرهت ده تله گه ن به نده له رينه بيك ره حيملى . عبيادته
قيلورغا لايق تيك بر الله عنا ، ئول الله دونيانك حوجا
سى بوتون كيمچيلك آبدراودان صاف ، الله به نده
له رنى عاذايدان صاقلارغا عه دل لك بله حوكم
ايتوچى ، الله عه زير ههم ئلوعلق ئييه سى ئلوعلق
قالايق بولوب بوتون كيمچيلك ده ن پاكدرد . ئول
الله بوتون عاله منى ياراتوچى يوقلقدان بارلق قاچغا -
روچى هه ركوركهم ئيسم الله غا عنه مه حصوص ، كوكده
وه جيرده بولعان نه رسه له ر هه ممه سى الله غا ته سبيح
ئه يتورله ر اول الله عه زير ههم توعر يلق بله ن حوكم
ئيتوچى در .

الذى خلقنى فهو يهدين . والذى هو يطعمنى وسعيني .
واذا مرضت فهو يشفين . والذى يمتينى ثم يمينى والذى

اطعم ان يغفر لي حطيتي يوم الدين ،

مەنەسى ؛ ئول شوندى اللە كى مېنى ياراتدى ھەم

توغزىلققا كوندورور شوندى اللە ئول مېنى ئاشاتور ھەم

ئېچرر ئەگەر ئاورسام شىفا بىرور شوندى اللە ئول قىيامت

كۈندە حطالق بلەن قىلغان گناھلارمىنى يارلوقاردىب

ئومىد ئېتەم .

۲ نېچى فەرشتەلەر يىگە ئېمان ؛

فەرشتەلەر ھەر قايسى اللە نىڭ قەدرى ، حورمەتلى

بەندەلەرىدەر . بىزنىڭ شىكىللى ئىرلەر طەبىئەتى يەنى

حاتون ئالوب بالالى بولوب تۇرو يوق . فەرشتەلەر

ياراتلغان بولب ھەر ۋاقت اللە غا عىبادەت بلەنگە

ۋەقت ئوزدرالار ، بىزنىڭ كوزگە كورنمىلەر ، ئە صلا گناھ

قىلو دىگەن نەرسە يوق . سانلارون اللە ئوزى

بلەدر . مەشھور بولغان فەرشتەلەر دورت بولوب

برنچىسى جبرائىل ، ايكنچىسى مىكائىل ئۈچنچىسى

ئىسرافىل دورتنچىسى عىزرائىل عليهم السلام دور

۳ نېچى كىتابلار يىغا ئېمان رەۋشى ؛

الله تعالى طهره فندان په يعمير له رگه ئيندر لگه ن
 كيتا بلارنك ئيسمله رى مه علوم بولغانى : قرآن ، زبور ،
 تورات ، انجيل . اوشى دورت كيتا بلار هه ممه سى
 الله سوزى بولب به نده له رنى هه قلىق قا ، توغرىلققا ،
 ياخشىلققا ئونده ب يازلغان ماتور - دورست الله
 سوز له ريدر .

۴ نچى ره سول له رگه ئيمان :

ره سول له ر الله تعالى ئالارنى به نده له رگه حاق وه توغرى
 بولنى ئوپره تو ئوچون جيبه رلگه ن سويكىلى به نده له ريدر .
 ره سول له رنى دوست كورمه ك ، حورمه ت ئيمه ك بزله رگه
 ئيوشدر . په يعمير له رنك اولى ئاتا بزر هه ضره ت آدم
 عليه السلام ئيك صوغنى په يعمير بزم په يعمير بزر هه ضره ت
 محمد صلى الله عليه وسلم در . په يعمير له رنك قرآن دا
 ديكز ئيتلگه نله رى ۲۵ بولوب ۱ نچى آدم ، ۲ نچى ادريس
 ۳ نچى نوح ۴ نچى هود ۵ نچى صالح ۶ نچى ابراهيم ۷ نچى
 لوت ۸ نچى اسماعيل ۹ نچى اسحاق ۱۰ نچى يعقوب
 ۱۱ نچى يوسف ۱۲ نچى ايوب ۱۳ نچى شعيب ۱۴ نچى موسى

۱۵ نچی ھارون ۱۶ نچی ذوالکفیل ۱۷ نچی داود ۱۸ نچی
 سلیمان ۱۹ نچی الیاس ۲۰ نچی الیسع ۲۱ نچی یونس ۲۲
 نچی زکریا ۲۳ نچی یحییٰ ۲۴ نچی عیسیٰ علیھم السلام در .
 ۲۵ نچی محمد المصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم در .
 ۵ نچی ئاحیرەت کونینہ ئیمان رەوشی :

بو دنیا بئکەندەن سوڭ دونیاداغی یاخشی وە یامان
 ەمەل لەرگنی تیکشرو کونی یە عنی قیامەت کونی بولاچا قدر .
 ەمە ئادەم لەر اللہ حضورندا دونیاداغی ئیزگی و یامان
 ەمەل لەرندەن حساب بیرورلەر . دونیادا وەقت ئوزینە
 ەم باشقا ئادەم لەرگە یاخشیلق قیلوب ئولگەن کشی لەرگە
 اللہ زور مەرھەمەت قیلوز . دونیادا گناە ئشلە ربلەن
 عومر ئوزدرب اللہ حضورینا بارو چیلار زور غەیبیلی
 زور ئویاتلی بولور . اللہ ئوزی عە فوئتمەسە قیامەتدە
 عەذاب چینگەرلەر .

تەقدیرگە ئیمان : تەقدیر دیمەك بەندە ئوز
 ئیختیاری بلەن تلەگەن ئس اللەنك بارلقا چفارووی دیمەك
 در . ھەر بئەرسە اللەنك تەقدیری بلەن بولور .

الله تبارك و تعالی به نده له رینه ئیختییار بیرگه ن . ئوز
 ئیختیاری بله ن تله ب ئشله گه ن هه ر بر ئشله رنی بارلققا
 چغارور . لاکین الله سبحان و تعالی به نده نك یاوزلقنی
 ئشله ون پاراتما غا نلقدان یاوزلقنی ئشله گه ن ئوچون عه ذاب
 بیروور . الله به نده له رینه فقط ئیذگو لکنی ئشله رگه قوشووی
 سه به بلی ئیذگو لکنی قیلغان ئوچون کوب ته واپ بیروور .

مسلمانلارعا بلورگه تیوشلی بولغان نه رسه لهر

قرآن شریف . قرآن شریف الله تعالی ده ن په یعمیر بز
 محمد صلی الله علیه وسلم ئارقئلی جیبه رلمش حاق کیتاب
 در . موند بولغان سوزله ر الله تعالی سوزیدر . قرآن شریف
 ئازلاب - ئازلاب کیلوب ، یگرمی ئوچ یل قه ده ر موندده تده ته مام
 بولمشدر .

ئیسلام دینی ، ئیسلام شهریه نینک ئوب چیشمه سی ،
 نه صلی منه شول قرآن شریف در . ئاندا بزگه الله تعالی نی
 نیچک تانورغا ، نیندی عیاده تله ر قیلورعا تیشلک ، ئیذگی
 کشیله رده ن بولوب ئاحیره تده به حتلی و سعاده تلی بولو

ئوچون ئىندى ئەمەل لەر قىلورغا تېشىك دونىادا ئوزگنك
 مسلمان قەردە شلەرىگە وە باشقا خالىقلارغا ئىندى موغا -
 مەلەدە بولورغا تېشىك بارسىدا بەيان قىلنغان، قىسقاچە
 ئەيتكەندە ئېمان ئىعتىقاد لەر، تىيوشلى ئەمەل لەر ،
 بەندە لەر ئوچون كىرەكلى بولغان ئوگت وە نەسىھەت
 لەر بارسىدا قرآن شەرىفى ئىچىندە باردىر. ئوتكەن
 پەيغىمبەرلەرنىڭ وە باشقا خالىقلارنىڭ خەبەر لەرى، كىلە -
 چەك دە بولماق واقىعە لەر، قىيامەت كۈنى، جەننەت ،
 جەھەننەم خەبەر لەرى، قرآن شەرىفى دە سۈيلى نەشدر .
 غەرب تىلى بلەن بولغان قرآن شەرىفى، پەيغىمبەر بىز محمد
 صلى الله عليه وسلم زاماندىن بۈگۈنگە چە ھەمىشە
 ساقلا نوب كىلمىشدر. مۇندىن سوڭقى لارغا دا شول خالندە
 سەلامەت قالماق قدر ھەم سەلامەت ساقلا نووى فەزىددر
 محمد صلى الله عليه وسلم سۈيلى گەن سوز لەرنى ھەدىت
 دىلەر محمد صلى الله عليه وسلم نىڭ سوز لەرنى صحابە لەر
 بىك ئىخلاص بلەن تىكلاپ، ھەتر لەرنىدە ساقلاپ سوڭقى
 بوونلارغا سۈيلى گە نلەر . محمد صلى الله عليه وسلم سوز

لەرى بوون - بوونغا سويلەنب كىلوب بىرلەرگە ئىرشكەن . پەيغەمبەر
 بىزنىڭ تۇب واطىفاسى خالقلا رعا دىن ئوگرەتپ ئالارنى
 توغرى يولغا كوندرو بولغانلىقدان ، ئانڭ سويلەنگەن
 سوزلەرى كوبرەك شول دىنى مەسئەلەلەر بولغان
 اللە تعالى گە نىچك عىبادەت قىلورغا ، عىبادەتلەرنى
 نى رەوشدە قىلورغا كىرەكلىكى سويلەنگەن . خالقلا رنى
 كوركەم خولقلارغا ئوگرەتپ ناچار خۇلق وە فيعلەلەر
 دەن طىيلورغا قوشقان . بوسوز لەرنڭ كوسى قرآن
 شەرىف دەن ئالنوب سويلەنگەن . محمد صلى الله
 عليه وسلم نڭ سوزلەرى - ھەدىث لەر جىيلوب كىتاب
 رەوشندە يازلغانلار . ھەدىث كىتابلارى بايتاق بولوب ،
 موغتەبەرلەرى ئالتى كىتاب سانالادر . ئالار : ھەجىج
 بوخارى ، ھەجىج مسلم ، سونە فى ابن داود ، جامىع
 ترمىزى ، سونە فى نسائى ، سونە فى ابن ماجە .
 ئىعتىقاد وە ھەمەل رەوشلەرى قرآن شەرىف دە
 وە ھەدىث لەردە ئاچق ئىتوب كورسە تلمشدر . مسلمان
 لار ئوزلەرىنىڭ ھەر ئشلەرن قرآن وە ھەدىث كە موا

فيق ئيتوب نىشلەرگە ئيوشلەر.

دين توغروسندا برەر موشكىل لك بولسا، قرآن
 وه مه ديت له ردهن قاراب موشكىل لك له رنى ئاچارلار.
 ئوزلهرى ئاگلى ئالماغان ئاده ملهر باشقا بلوچيله ردهن
 سورارلار وه ئوپره نر له رده، ئالارعا ئيه رب عه مه ل
 قيلورلار.

عبادەت

وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون .

جنلهرنى، ئاده ملهرنى عبادەت قيلسونلار ئوچون

گنه ياراتدم .

بر ئاده م تارافندان بر ياخشىلق كورسه كى ئانكى
 قه درن بلوب ياخشىلق بلهن قايتارورغا، ئاكارحور
 مه ت كورسه ترگه كيره كى . بر له رنى يوقدان بار قيلوچى
 چيگىز نيمه تلهرى بلهن بزنى حورمه تله وچى الله غا
 بز له ر عبادەت قيلورغا نه ليه تته ئيوشلييز . دۇنيادا

بولغان بوتون نەرسە لەرنى ، بەندە لەر ئوچون اللە تعالى ياراتقان شول نەرسە لەردەن بىز تەگە نىچە فايدالانابىز .
بىزنىڭ ئوچون اللە تعالى نىڭ بىرگەن ئوشبو نىعمەتلەرنى
شكرانا قىلورغا تىيوشلىمىز . شكرانا قىلو اللە تعالى گە
عبادەت قىلو بلەن حىسابلانادر .

عبادەت دىب اللە تعالى بويورغان رەوشچە ئاڭا
ئوزىڭنىڭ بەندە چىلىڭگىنى كورسە توگە ئەيتە لەر . اللە
تعالى بىزگە بىر نىچە تۈرلى عبادەت قىلورغا بويورغان .
بىز بەندە لەر شول عبادەتلەرنى قىلساق زور تەوابلى
بولوب ئاخىرەت كۈنىدە بەختلى بولاچاقىز . ئەگەردە
قىلماساق زور گوناھلى بولوب ئاخىرەت كۈنىدە جەزاغا
تۈشە چەكىز . يو عبادەتلەرنىڭ بىرى ناماز در . ناماز
بىر بىيوك عبادەت . ئول عبادەت بلەن سىن اللە غا
ئوزىڭنىڭ بەندە چىلىڭگىنى كورسە تەسك . بو ئىشلەرنى بارىندا
اللە تعالى نى ئىستە توتوب بىك ئىخلاص بلەن قىلورغا
كىرەك . ناماز ئوقوغان كىشى اللە تعالى حضورىدا تور-
غانلىقدان ئاننىڭ تەنى ، كىيىمى ، ناماز ئوقى تورغان ئورنى

نەجسلەردەن پاك بولورغا تىيوش . ئانك صوگندا ناماز
ئوقى تورعان كشى ئوزى پاك بولسادا ناماز ئوچون ئايرم
رەوشدە يوونوب ئالورعا كىرەك . بولاي مە حصوص
يوونوغا طەھارەت دىب ئەيتەلەر .

غسل

شەرىئەتدە بوتون تەنى يووغا غسل دىب ئەيتلە .
غسل نك فەرضلارى
غسلدە ئوچ فەرض باردىر . بىرىچى ئاوزىنك تاماققا
قەدەر بولغان جىرن بىرقات يووو .
ئىككىچى بورون ئچىنى بىرقات يووو .
ئوچىنچى سى بىرقات بوتون تەنن يووو .
شوشى ئەعضالارنك بىرەرسىندە بىك ئازعنا قورى
جىرقالسادا غسل دورست بولماس . خا تونلارنك
چەچ توبلەرىنە صو ئىرشسە ، ئورگە چلەرن سوتتە
سەلەردە غسل دورست بولور .
غسل نك سوتنە تلەرى .

(۱) غىسل قىلۇنى كوڭلى بلەن ئويلاپ، بىسىم اللە

ئەيتىپ ئىككى قولون بلەكلەرىگە قەدەر يۈۈۈ.

(۲) ئىستىنجا قىلۇ يەنى غەۋرە تەلەرن يۈۈۈ.

(۳) تەننىدە نەجاسەت بولسا، شول نەجاسەتنى

يۈۈۈپ كىتەرۈ.

(۴) ناماز طەھارەتى شىكىللى طەھارەت ئالۇ. ئەگەر

غىسل قىلغان ئورنىدا غىسل سوۋى جىيىلۈپ تۇرسا، ئاياق

لارون غىسلدەن سوڭ يۈۈۈۈ.

(۵) ئىككى ئىك باشىدىن، ئاندىن سوڭ ئوڭ ياق

يىلكەسىنىدەن ئۈچە رىقات سو قۇيۇپ، بوتۇن تەنن

يۈۈۈۈ.

طەھارەت

طەھارەت، ناماز ئوقۇ ئۈچۈن ئايرىم رەۋشەدە يۈۈۈۈ

دېگەن ئىدىك. طەھارەت ئالۇ شۇلای بولۇ : ئىككى

ئىككى سىم اللە ئەيتۈپ جىڭلەرگىنى تىرسەكلەرگىدەن

ئوردىرۇپ سىزغاناسىڭ دا ئۈچ مەرتەبە بلەكلەرىگە

خەتلى ئىككى قولۇگىنى يۈۈۈۈۈسىڭ. ئاندىن سوڭ ئۈچ

مەرتەبە ئاۋزىغا سو ئالوب چايقاپ تاشلىسىڭ . ئاندىن
 ئۈچ مەرتەبە بورنىغا سو ئالوب تاشلىسىڭ . ئاندىن سوڭ
 ئۈچ مەرتەبە بوتون بېتىڭنى يوۋاسىڭ . ئاندىن سوڭ تر-
 سەكلەرنىڭ بىلەن ئېكى بىلەڭنى يوۋاسىڭ . ئاندىن سوڭ
 بىر مەرتەبە باشىغا ، قوللارغا ۋە مۇپىنغا مەسح قىلاسىڭ .
 ئاندىن سوڭ توبۇقلارنىڭ بىلەن ئۈچ مەرتەبە ئاياقلارنىڭنى
 يوۋاسىڭ . قول يوغاندا بارماق ئارالارنى ئارالاشدۇرۇ
 تىۋىشىدۇر . مەنە ئۈشۈشكە تەھارەت ئالۇدىلەر . ناماز
 ئوقۇ تۇرغان كىشى ئىلپەتتە تەھارەتلى بولۇرغا تىۋىش .
 تەھارەتسىز ناماز ئوقۇدۇرست تۈگىدۇر . تەھارەت ئالا
 تۇرغان كىشى ئەگەردە ئىككى چىتكىلەرنى (شىبىلىپىتلەرنى)
 تەھارەت ئالغاندا ئاياقلارنى يوۋىپ كىيگەن بولسا ،
 ئىككىنچى مەرتەبە تەھارەت ئالغاندا يوۋۇ تىۋىش تۈگىدۇر .
 در . ئۇل ۋاقت بارى قوللارنى سو ئالوب تاشلارغا دا
 يوۋىش قول بارماقلىرى بىلەن چىتكىلەرنىڭ باشىدىن
 بالتىرىغا تا با ، توبۇققا مەسح قىلىپ سىپارغا كىرەك .
 (بوڭا مەسح قىلىۋىلەر) . بىر مەرتەبە تەھارەت

ئالوب ئاياقلارنى يۈۈپ كىگەن كىشىگە بىر كۈن بۇيىنچا ،
 ئەگەردە ماسا فىر بولسا ئۇچ كۈن بۇيىنچا چىتتىككە مەسخ
 قىلو دورىسىدۇر . چىتتىككە مەسخ قىلو ئۈچۈن چىتتىككە
 زور يىرتق بولما سقا تىۈشىدۇر . يىرتق بولسا چىتتىكلەرگە
 مەسخ قىلو يارامى ، ئاياقلارنى يۈۈۈ تىۈشىدۇر .
 ھەر ناماز ئۈچۈن طەھارەت ئالوب تورو ھاجەت
 توگىدۇر . بىر طەھارەت بلەن بىر نىچە ناماز ئوقۇرغا
 يارىدۇر . تىك طەھارەت بوزولسا غنا پاڭادان طەھا
 رەت ئالورغا تىۈشىدۇر . طەھارەت غەۋرە تىلەردەن
 نەجس كىلو بلەن ، جەراھەت دەن قان ، ئرن ، سارى
 صو كىك نەرسەلەر ئاغو بلەن ، بورون قاناو بلەن ،
 ياتوب يائىسە سۈيەلپ يوقلاو بلەن بوزولادۇر . طەھا
 رەت ئالغان ۋاقتدا صوتى كۈپ توكمەسكە ، ئەدەب
 ۋە ئىنصاف بلە بولورغا ، ئوزگىنىڭ عىبادەت قىلو
 ئۈچۈن يۈۈنغانگىنى ئىسىدە تو تارغا تىۈشىدۇر . طەھارەت
 ئالا تۇرغان كىشىنىڭ غەۋرە تىلەرنىدە نەجس بولسا
 پاكلاۋ تىۈشىدۇر . غەۋرە تىلەرنى پاكلاۋ « ئىستىنچا »

قیلو دیلەر. ئەگەر دە نەجس عەورە تله رده ن
 چیتکه جه یلگەن بولسا صوبلەن ئیستینجا قیلو
 تیوشدر. ئەگەر دە جه یلمە گەن بولسا تاش، توفراق،
 کییز کیسه گی، مامق، چوپره ك، ئاعاچ كېك نەرسە لەر
 بلەن ئیستینجا قیلو دا یاریدر. کاغەز، سویه ك،
 پچەن كېك نەرسە لەر بلەن ئیستینجا قیلو
 ئەدەب سز لکدر.

طه هارەت نك فەرضلاری

- طه هارەت ئالغاندا منە شول نەرسە لەر فەرض بولا:
- (۱) ماڭغای چه چندهن ئالوب ئییهك ئاستینا قەدەر
 لی وه بر قولاق یومشاغندان ئیکنجی قولاق یومشاغینا
 قەدەر یوزنی بر مەرتەبە یوماق.
 - (۲) ترسە کلەری بلەن قولون بر مەرتەبە یوماق.
 - (۳) باشینک دورت ئولشندەن بر ئولشینە مەسغ
 قیلیاق.
 - (۴) توبقلاری بلەن ئایاقلارن یوماق.

منه شول يوغاريدا يازلغان دورت تۈرلى نەرسە نىڭ
برى گنە قالسا دا طەھارەت - طەھارەت بولماس،
ناماز ئوقۇرغا ياراماس.

طەھارەتنىڭ سۈننەتلەرى .

طەھارەت ئالغاندا ئۈشبوغە مەل لەر سۈننەتدۇر:
۱) كوڭل بلەن طەھارەت ئالونى نىيەت قىلماق،
ھەم بىسم اللەنى ئوقوماق .

۲) ئىكى قولونى بلەزكلەرىنە قەدەر يوماق .

۳) ئاۋزنى ئۈچ مەرتەبە يۈۈۈب، تىشلەرنى
مىسواك بلەن، مىسواك بولماسا ئىچچۈتكە بلەن
ياكى بارماقلارى بلەن تازارتماق .

۴) بۈرۈننى، ئۈچ مەرتەبە يۈۈۈب سىڭگرمەك .

۵) بارماقلارنى ئارالاشدۇرماق .

۶) باشنىڭ بوتۈنلەيىنە مەسخ قىلماق .

۷) باشنى مەسخ ئىتكەندە قولقلارغا مەسخ ئىتمەك .

۸) طەھارەتنى تەرتىب بلەن ئالماق .

منه شول يوغاريدا يازلغانلارنىڭ برەۋى گنە دە

ئوتەلى قالسا دا پەيغەمبەر نىڭ سۈننەت ۈنە تېنە حورمەت سىزلىك
ئېتكەن سانالا . طەھارەت ئالا تۇرغان كىشىنىڭ نەسل
ئەزالارنىدا چىراق بولسا ئانى پاكلا رگە كېرەك . بو
پاكلا وگە ئىستېنجا قىلو دېلەر . ئەگەردە نەجس
نەسل ئەزالارنىدا چىتكە جە يىلگەن بولسا ، صو
بلەن ئىستېنجا قىلورغا تېوش . ئەگەردە نەجس چىتكە
جە يىلمە گەن بولسا ، تاش ، توفراق ، كىيز كېسە گى ،
مامق ، چوپرەك ، ئاغامچ كېك نەرسە لەر بلەن سورت .
كەندە يارىدر .

طەھارەتنى بوزا تۇرغان نەرسە لەر

طەھارەتنى بوزا تۇرغان نەرسە لەردەن

- (۱) ئالدىن يەكى ئارتدان چىققان نەجاسەت ، ھەمدە
بو ئىككى يولدىن چىققان تاش وە قورت شىكىللى نەرسە لەر .
- (۲) ئارتدان كېلگەن يىل .

(۳) چەراھەت دەن تازا تەنگە جە يىلگەن قان

يەكى سارى صو شىكىللى نەرسە لەر طەھارەتنى بوزار .
ئەگەر تازا تەنگە جە يىلمە سە طەھارەتنى بوزماس .

(۴) ئاۋز توتروب قوصو .

(۵) ياتوب ياكى بر نەرسەگە تايانوب يوقلاو .

(۶) هوش كىتو ، ئىسرو ، جوله رله نو .

(۷) ناماز ئچندە قچقروب كولو طهاره تى بوزار .

(۸) ئاۋزدان كىلگەن قان ئاز بولسا دا طه هاره تى بوزار .

تەيە مەمۇم

صو ئىكى چاقرم قەدەر بىراق قىدا بولسا ، يائىسە

صوبلەن طه هارەت ئالغاندا ئاورو وينا ضەرەرتىيەر

لك بولسا ، ياكى صونى ئالورغا قورالى بولماسا ، ياكى

ياننداغى صوۋى ئچەر ئو چون كىرەك بولسا ، طه ها

رەت ئالوب تۇرغاندا جىنازا نامازىنا ، يائىسە عەيد

نامازىنا يىتىشمەسلك بولسا ، شول عوزورلەرنىڭ بر

سى تابلغان ، طه هاره تىسز كىشىگە دە غىسل واجىب

بولغان كىشىگە دە تەيە مەمۇم قىلوب ناماز ئوقودورست

بولور .

تەيە مەمۇم قىلورە وشى : ئەوۋەل شول قىلا چاق

تەيە مەمۇم نى ناماز ئوقو ئو چون دىب نىيەت ئىتەر .

صوگره جیر جنسندەن بولغان توفراق يا ئيسە تاشقا
يا ئيسە توزانغا ئيكي قولون سلكوردە ئيكي قولى بلەن
بوتون يوزن سىپار .

ئاندىن صوڭ يەنە شول ئورنغا ئيكي قولون صوغب
سلكوردە ئيك ئلك صول قولى بلەن بارماق باشلارندان
ترسەكلەرىنە قەدەر، ئاندىن صوڭ ئوڭ قولى بلەن
صول قولينڭ بارماق باشلارندان ترسەگىنە قەدەر
بولغان جىرن ھېچ قالدرمىچا سىپار .

تەيە مەوم دە دورت فەرض وارد .

برنچىسى ، شوشى تەيە مەوم بلەن ناماز ئوقونى

كوڭلى بلەن ئويلاو .

ئىككىنچىسى - تەيە مەوم قىلنا چاق نەرسە ، جىر جىسى

بولغان پاك نەرسە بولو .

ئۈچىنچىسى - جىر جنسندەن بولغان نەرسە گە ئيكي

قولون صوغوب بوتون يوزىنە سىپاو .

دورتتىچىسى - يەنە شول ئورنغا ئيكي قولون

صوغوب ھەر بر قولينڭ بارماق باشلارندان ترسە

گینه قەدەر بولغان جیرن هیچ بز قالدرمىچە سىپاۋ .
 تەيە مەھوم نى نىلەر بوزار ؟
 طەھارەتنى بوزا تورغان نەرسە لەرنىڭ بارسىدا
 تەيە مەھومنى بوزار . دەخى صوبلەن طەھارەت ئالا
 ئالماسلىق بولغان غوزرنىڭ بو توۋى تەيە مەھومنى
 بوزار .

صاحب عوزر:

نېندى كىشىگە صاحب عوزر دىيىپ تەيىتلە ؟
 بر ناماز ۋەقتى ئوتكەنچى بورنى قاناسا ، يائىسە
 جەراھەت دەن ئرن ياكى قان ئاغۇب تورسا يائىسە
 طەھارەتنى بوزا تورغان باشقا برەر نەرسە بولوب
 تورسا ، شول كىشىگە صاحب عوزر دىيىپ تەيىتلە .
 ئىككىچى نامازلاردا شوشى عوزرى ئازغنا كىلسە دە بو
 كىشى ھامان دا صاحب عوزر بولور .

عوزرلى كىشى طەھارەتنى نىچوك ئالور ؟

ھەر ناماز ۋاقتىدە طەھارەت ئالور ، طەھارەتنى
 بوزا تورغان باشقا نەرسە بولماسا ، عوزرى كىلوب

تورسادا شول وقت ئچندە طەھارەتى بوزولماس .

۳ غوزرلى كىشى چىتكە مەسح قىلورمى؟

طەھارەت ئالوب چىتك كىگە نچە غوزرى كىلمەسە ،

مەسح دورست بولور .

غوزورلى بولودان نى وقت چىغار؟

تەمام بر ناماز واقىندە غوزرى كىلمەسە غوزرلى

بولودان چىغار . شول وقت ئچندە بر طەھارەت

بلەن ھەر تورلى ناماز ئوقو دورست بولور .

نەجس نەرسەلەر وہ ئاندان پاكلەنو

ئادەم ، ئات ، صىير شىكىللىلەر نى تىزەگى ، ئادەم

نىك بەولى ، قان ، ھەر شىكىللى نەرسەلەر ئاور نەجس

بولا . قارچىغا ، قوزغون شىكىللى ئىتى ھەر رام بولغان

قوشلار نىك تىزەگى ، صىير شىكىللى ئىتى ھەلال بولغان

ھەيوانلار نىك بەولى يىكل نەجس بولا . كوگەر چن

شىكىللى ئىتى ھەلال بولغان قوشلار نىك تىزەگى پاكدر .

تاوق ، ئوردەك ، قاز شىكىللى ھەيوانلار نىك ئىتى

ھەلال بولسادا تىزەكلەرى ئاور نەجسدر .

تەنگە، كىيىمگە يائىسە ناماز ئوقى تۇرغان ئورنغا ئاور
 نەجسنىڭ قاتتىقى بىر دېرھەم زورلىقى، ئوچ كىيىملىكى
 قەدەر تېسە، يېڭى نەجس كىيىمنىڭ دورىدەن بىر بىك
 ئازرا عىنا تېسە، ناماز ئوقۇي دورىست بولۇر. ئاز صوغا
 بىك ئازغىنا نەجاسەت تۇشسە دە صو پچرا نۇر.
 زور كولىگە، ياكى ئاغا تۇرغان صوغا نەجس تۇشسە
 دە زىيان بولماس.

كوزگە كورنگەن نەجاسەت بولسا، نەجاسەتى
 تېگەن نەرسەدەن يووب بىترو بلەن، كوزگە كورنمە
 گەن نەجاسەت بولسا، نەجاسەت تېگەن نەرسەنى
 ئوچ قات صغوب يوو و بلەن شول نەرسە پاك بولور
 كىيز، پالاس شىكىللى صغائالما بىلق نەرسە لەر بولسا
 ھەر يوغان صايون كىبىدرب ئوچ قات يوو و بلەن،
 يائىسە ئاغم صوغا صالوب ئو سىندەن صو ئاغزو بلەن
 پاك بولور؛

كوزگى، پىچاق شىكىللى يالتراقلى نەرسە لەر سورتو
 بلەن پاكلەنر.

طه هارەت ئالورغا يارارلق صولار:

ياڭغۇر صووى، قوۋىن صووى، ھەمدە كۈل، يىلغە ۋە
 دىڭگىز صولارى بىلەن طه هارەت ئالو دورىست بولور.
 سرگە ۋە گۈل صووى، ئاغاچدان ۋە يېمىشكەن چىغا
 رىلغان صولار بىلەن طه هارەت ئالو دورىست بولماس.
 لايىن بو صولار نە جاسەت پاكلەۋ ئوچون يارار.
 صوعا قاتوشقان نەرسەنىڭ تۇسى، تەمى صودا
 بىك نىق بىلىسە ئول صو طه هارەتكە ياراماس.
 ما، مستعمل: طه هارەت، پاكى غىسل قىلغاندان
 صونىڭ تەندەن ئايرىلغان صودر. كىيىمگە چەچرەسە
 زىيان يوق لايىن ئول صو بىلەن طه هارەت ئالو دورىست
 توڭلدر، ئچەرگە دە مەكروھدر. ما، مستعمل ئارو
 صوعا قاتوشسا، ئارو صو كوبرەك بولسا زىيان
 ئىتمەس. ئات، صىير شىكىللى ئىتى ھەلال بولغان
 ھەيوانلار ئچكەندەن قالغان صو پاكدر. طه هارەت
 ئالو غا دورىست بولور. تاوق، مەچى، ئوردەك، قاز
 شىكىللى ھەيوانلاردان قالغان صو بىلەن طه هارەت

ئالو مەكروھدر . ئت ، بوری شیکلی ئیتی حەرام

بولغان حایونلاردان قالغان صونەجسدر .

حاجەت ئوتە و : قیبلغا یانتغی بلەن ئوتروب عەورە

تی کشیگە کورنەسلیك ئورندا اھاجەتن ئوتەر .

ئولەكسە وەباشقا پچراف نەرسەلەر تاشلانغان

ئورونغا حاجەت ئوتەرگە ئوترماس . حاجەت

ئوتەگندە عەورەتینە قاراماس ، سۇیلەشمەس ،

ئوزاق ئوترماس ، ئش بتکەچ تاش ، بالچق ،

چوپرەك شیکلی نەرسەلەر بلەن قۇرتلوب صوگرە

صوبلەن یووو ئارتقدر .

ئیسٹیبرا قیلغان واقتدا کشی بولماعان ئورندا

غنا قیلورغا تیوش . کشی بولغان جیردە ئیسٹیبرا

قیلو زور ئەدەبسزلكدر .

ناماز ئوقو ئالدندان دیققەتکە ئالورغا تیوش

نەرسەلەر .

• ناماز ئوقویاچاق کشیگە طەھارەت ئالو ئوستە

تاغندا دیققەتکە ئالورغا تیوش نەرسەلەر بار : ئانک

تەنى ناماز ئوقى تورغان ئورنى، ناماز ئوقى تورغان كىيىمى
 نەجسلىرىدەن پاك بولورغا كىرەك. ئويات جىرلەرى
 قابلانغان بولورغا كىرەك. ئوقولاچاق نامازنىڭ
 ۋاقتى كىرگە كىرەك. ناماز ئوقوغاندا قىبلە طەرە
 فىنە يۈنەلرگە كىرەك، نىندى نامازغا كىرەكچە كىش
 كوڭلىدە بولورغا كىرەك. مەنە شول كورسە تىلگەن
 نەرسەلەرنىڭ رىغايە قىلىنۇۋى ناماز ئۈچۈن
 شەرتدۇر. بولارغا رىغايە قىلىنماغاندا ناماز نامازدان
 كىتىدۇر. مەنەلەن نامازغا كىرەكچە ئوقۇغاندا،
 كوڭلىدەن نىيەت ئىتمەكچە ئىككى ركعت ناماز ئوقۇپ
 تاشلاساڭ ئول ناماز ناماز بولمىدۇر. ئانڭ ناماز بولۇۋى
 ئۈچۈن اللە رىزالىغى ۋە اللە قوشۇۋى يۈنچا ئوقۇۋات
 كوڭلىدە بولورغا تىيۈش.

شولاي ئوق ناماز ۋاقتى كىرەكچە بۇرۇن ئوقۇ
 ساڭ، يەنە نامازدان كىتىمى. ئانى ياڭادان قايتاروب
 ئوقۇ تىيۈش بولادۇر. شولايوق نامازنى قىبلە باغىنا
 قارامىچە، باشقا طەرەققا قاراپ ئوقۇساڭ يەنە

نامازدان حېسابلا نمىدر . ئەگەردە قىيلانك قاي
 ياقدائىكەنن بىلمەسەك ، يائىسە بلوبدە ئول ياققا
 قاراب ئوقورغا مومكىن بولماسا ئول وەقت قايسى
 ياققا قاراب ئوقوساڭ دا يارىدر . نىك قىيلانك
 قاي ياقدائىكەنن كوڭل بلەن ئزلەرگە كىرەك بولا .
 كوڭل قاي ياقدايىب تابسا شول ياققا قاراب ئوقورغا
 ئىوش بولا . موندى واقتلاردا شەرىعەتدە (ضەرورەت)
 وەقتى دىب ئاتالا . ضەرورەت واقتندا باشقا واقتدا
 ياراماعان ئىشلەردە يارىدر .

فەرض ھەم سوننەت نامازلار

فەرض ناماز صابىلقدان چىغوب بايىع بولغان
 كىشىلەرگە ھەر تەۋلكدە بىش وەقت نامازنى ئوقوماق
 فەرضدر .

فەرض نامازلار :

- ۱) ئىرتە نامازى ئىككى رەكەت .
- ۲) ئويلا نامازى دورت رەكەت .
- ۳) ئىكندى نامازى دورت رەكەت .

(۴) ئاخشام نامازی ئۈچ رەكەت .

(۵) يەستو نامازی دورت رەكەت .

سوننەت نامازلار:

۱۱ ئىرتە نامازی ئالدندا ئىككى ركعت .

۱۲ ئويلە نامازی ئالدندا دورت ركعت وە ئارتندا

ئىككى ركعت

(۳) ئاخشام نامازی ئارتندا ئىككى ركعت .

(۴) يەستو نامازی آرتندا ئىككى ركعت .

(۵) رامازان ئايندا تەراويح نامازی .

نامازلارنىڭ وەقتلىرى

تاڭ توغاندان ئالوب قۇياش چىغا باشلانغانقا قەدەر

ئىرتە ناماز وەقتىدەر .

توش ئاوشقاندىن سوڭ ، توش واقتىدا بولغان

كولەگە دەن باشقا ھەر نەرسە نىڭ كولەگەسى ئوزى

قەدەرى ئىككى ئولوش بولغانغا قەدەر ئويلە نامازی

وەقتىدەر .

ھەر نەرسە نىڭ كولەگەسى ئوزى قەدەرى ئىككى ئولوش

بولغاندان باشلاپ قوياش باتقانغا قەدەر ئېكىندى
نامازى ۋە قىتىدر.

قوياش بايۇب بىتكەندەن باشلاپ، قوياش بايشى
ياغندا كوكدەگى قزلىق بىتكەنگە قەدەر ئاخشام نامازى.
ئاخشام نامازى ۋە قىتى چىققاندىن باشلاپ تاكى
ئاتقانغا قەدەر يەستو نامازى ۋە قىتىدر.

ناماز ئوقۇرغا ياراماغان ۋە قىتلار:

قوياش چىققاندا، نەق تۇش ۋە قىتىدە، قوياش باتقان
ۋە قىتىدە ناماز ئوقۇرغا يارامىدر.

نامازدا ئوقۇلا تۇرغان دعالار.

نامازدا مەنە شول دعالار ئوقۇلا:

ھەر نامازنىڭ ئەۋۋەل تىكىرىندەن سوڭ دغا.
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

مەنەسى: ئىھودايىم سىنى ھەر بىر كىمە چىلىكلەر
دەن پاكلىمىن. سىنى باشلاپ ئىش باشلىمىن. سىنىڭ
ئىسمىڭ بىك موبارەك. سىن بىك ئلوع سىڭ

سینده ن باشقا ته گری یوق .

التحيات بودر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

التَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلٰوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ
وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ . السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ .
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

مه عنه سی : تل عیباده تله ری ، ته ن عیباده تله ری ، مال عیبا

ده تله ری الله تعالی ئو چونگنه قیلنادر . ئی نه بی سینگا

الله تعالی نك سه لای بولسون . ره حمه ت وه بهر هکات

له ری ئیرشسن . بزگه هه م الله تعالی نك بارچا ئیزگی

به نده له ری نه سلام بولسون . الله تعالی ده ن باشقانه گری

یوق محمد علیه السلام ئانك قولى هه مده په یعمبری

دیب گواهلوق بیرهم .

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ

إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ . اللّٰهُمَّ بَارِكْ

عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ

إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ .

معنه سی : ئی خودایم ابراهیم په یعمیرگه وه ئانک
 عائله سینه وه یاقنلارینا ره همهت قیلغان کبک محمد
 علیه السلام گه ، عائله سینه ، وه یاقنلارینا داره همهت
 قیل . سین بیک ماقتاوی ، بیک ئلوع سک . ئی خودایم
 ابراهیم په یعمیرگه ، ئانک عائله سینه ، یاقنلارینا به ره
 کات ئیرشدرگه ن کبک ، محمد علیه السلام گه ، ئانک
 عائله سینه وه یاقنلارینا داره کات ئیرشدر سین
 بیک ماقتاوی ، بیک ئلوع سک .
 آذان وه قامهت

فهرض نامازلارغا کرشر ئالندان ، یالغز ئوقو
 عاندا دا جه ماعت بله ن ئوقو عاندا دا آذان وه قامه
 ئه یئو سوننه تدر . آذان ئیسه منه شول ره وشده
 ئه یئله در : **اللَّهُ أَكْبَرُ** دیب دورت مه رته به . معنه سی
 الله تعالی غایهت ئلوع در . **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**
 - ئیکی مه رته به **أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ** - ئیکی
 مه رته به . معنه سی الله تعالی ده ن باشقانه گری
 یوق ، محمد علیه السلام الله تعالی نک ره سولی دیب

گواھلق بیرهم . حی علی الصلوة - ئیکی مہرتہ بہ یه عنی
 نامازعا ئاشوغکز حی علی الفلاح - ئیکی مہرتہ بہ یه عنی
 عہ زابدان قوتولورغا ئاشوغکز . اللہ اکبر - ئیکی مہرتہ بہ
 لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ بِر مہرتہ بہ یه عنی : اللہ تعالیٰ دهن باشقا
 تہ گری یوق . ئیرتہ نامازی ئازا عندا حی علی الفلاح دهن
 صوڭ ئیکی مہرتہ بہ (الصلوة خیر من النوم) دیب
 ئەیتلہ در . مہ عنہ سی ناماز یوقودان ئیز گیرہ کبدر دیگہن
 سوز . قامت دہ آذان کبک . تیک ئاندا « حی علی الفلاح »
 دهن صوڭ ئیکی مہرتہ بہ « قَدَّ قَامَتِ الصَّلَاةِ » دیبیلہ در .
 مہ عنہ سی ناماز وہ قتی جیتدی دیگہن سوزدر .
 آذان ئەیتکەندہ ئیشارہ بارماقلارینی قولاق تیشگنہ
 تغوب ، باش بارماقلارن قولاق یومشا غینا تیگزوب
 ئەیترگہ ہہم (حی علی الصلوة) دیگہندہ ئوڭ
 یاققا قاراب ، (حی علی الفلاح) دیگہندہ صول یاققا قاراب
 ئەیلہنب ئەیترگہ تیموشدر . قامت ئوقوعاندا قوللارن
 سالندروب تورولادر .

نَأْذَانَ تَوْقُوعِ مَا مِنْهُ شَوْشَى دَعَائِي تَوْقُوعُهُ وَابْتِغَاءُ
 اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ ابْنَ مُحَمَّدٍ
 الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالدرَجَةَ الْعَالِيَةَ الرَّفِيعَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا
 مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ وَارزُقْنَا شِفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ
 لَا تُخْلِقُ الْمِيعَادَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

مه عنه سی : تام بولعان توشبو ده عوه تنك، حاضر بولعان
 نامازنك ربي محمد عليه السلام گه توك و وعده قيلعان
 وه سيله، نه على تورتني تلوع ده رجه ني هم ماقبالمش تورتني
 بير . قيامه ت كوننده محمد عليه السلام نك شه فا
 عه تيني بزگه ريزقلاندر . سين وه عده گده خيلافلق
 قيليمسك . توكنك ره همه نك بله ن ره همه ت نهيله،
 ئي ره همه ت قيلوچيلارنك ره همه ت قيلوچيراغي .
 ناماز توفوته ربي

ناماز توفی تورغان كشي طه هاره تلي هه لده ئاياق
 توره قيلعا قارشى يونه لرگه ده، نيندى نامازغا كر-
 شوون كوكلنده ن نييه ت ئيته رگه كيره ك . ئاندى ان
 صوكت قولارون قولاقلارينا تابان كي تروب جه يب

جىبە ررگە دە باش بارما قلارون قولاق يوشاغىنا
 تىدررگە (ھاتون - قزلارغا قوللارون ئىك باشلارينا
 ھەتلى گنە كوتەررگە) ھەم اللە اكبر دىب ئە پترگە
 كىرەك .

مە عنە سى : اللہ تعالیٰ بیک ئلوع در . ئاندا ن
 صوڭ قوللارون كندك ئاستى تورسىنا كىتروب
 (ھاتون - قزلارغا كوكرەك ئوستىنە كىتروب) ئوڭ قولنى
 صول قول ئوستىنە قويارغادا سبحانك دعاسى ئوقورغا
 ھەم فاتحە سورە سن ئوقوب بىكەچ آمىن دىيەرگە .
 مە عنە سى : يا اللہ قەبول ئىت دىگەن سوز . شولارنى
 ئوقوب بىكەچ نىندى بولسادا برسورە ئوقورغا .
 كىرەك . سورە ئوقلۇب بىكەچ قوللارنى تىز ئوستە
 قویب ركوع دە ئوچ مەرتەبە (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ)
 دىيەرگە . مە عنە سى : ئلوع رَبِّمُنِي كىمچىلكلەردەن
 پاكلىم . ئاندا ن صوڭ (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ) دىب
 ئاياق ئورە تورورغا كىرەك . مە عنە سى : اللہ تعالیٰ ئوزن
 ماقتاغان كىشىنىڭ سوزن ئىشتە . ايام غا ئويوغان كىشى

(رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) دىيەر . مەنەسى : (ئى رە بىز ،
 سىڭا ئىنا بۇ تون ماقتاۋ) ئاندىن سوڭى اللە اكبرى دىي
 سەجدە قىلورغا كىرەك . سەجدە دەۋەت ئۈچ
 مەرتەبە (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) دىيەرگە كىرەك .
 مەنەسى : غايەت غالى بولغان رەببىنى كىچىلكلەردەن
 پاكلىم . نەق شول رەۋشچە سەجدەنى ئىككى ركەت
 قىلورغا ھەم ئىككى سەجدە دەن سوڭى اللە اكبرى
 دىي تۈرۈرغا كىرەك .

نامازنىڭ ئەۋۋەل تەكبىرىندەن ئالوب سوڭى سەجدەنى
 قىلوب بىتكەنگە ھەتلى بولغان ھەمەللەرگە ركەت دىلەر ،
 ياڭا دان ئاياق ئۈرە تۈرۈرغا دا بىسم اللە ئوقۇرغا تاغى
 فاتحە سورەسى ئوقۇرغا ، ئامىن دىي تاغى سورە
 قوشارغا تاغى ئەۋۋەلگى ركەتدە گىچە ركوع ھەم
 سەجدە لەر قىلورغا رك . ئىككى سەجدەنى قىلوب
 بىرگەچ ئۈتۈرغا دا التىھياتنى ئوقۇرغا ، ئاندىن سوڭى
 سەلەۋات ئوقۇرغا ، ئاندىن سوڭى ئوڭى ياققا قاراب
 « السلام عليكم ورحمة الله » يەنە سول ياققا قاراب

« السلام عليكم ورحمة الله » ديه رگه كيره ك .
 مه عنه سي سزگه الله تعالى نك سلهامى بولسون .
 سلهام بيرگه چ « رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
 حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ » ديب دعا قيلور . مه عنه سي :
 ئى ره بئز ، بزگه دونيادا ههم ئاھيره تده ياخشىلىق
 ئىذگولك بير ، ئوت عه ذابندان بزنى قوتقار .
 فهرض دان ئوچ - دورت ركعه تلى ناماز .

ئوچ ركعه تلى نامازدا ئىكى ره كعت ئوقوب التحيات
 ئوقوعانداڭ صوك ، ته كبير ئه يتب فاتحه سوره سي ئوقيسك
 فاتحه سوره سن ئوقوب بترگه چ آمين ديسك . ئانداڭ
 صوك ته كبير ئه يتب ركوععا كينه سك . ئانداڭ صوك
 سه جده له رنى قيلوب ، ئوترا سكد ا تشهد وه سه له وات
 ئوقوب ئىكى ياققا سلهام بيره سك . دورت ركعه تلى
 نامازدا ئوچونچى ركعه تنك سه جده له رنده ن تاغن توروب
 كيتوب ئوچونچى ره كعه تده توسلى بسم الله ئوقوب
 فاتحه سوره سي ئوقوب آمين ديسكده تاغن داركوع
 وه سه جده له ر قيلوب ئوترا سك . ئوتراچ تشهد وه

صە لە وات ئوقوب ئىكى ياققا سەلام بېرەسكى. ئىكى
 ركەتلى نامازلاردا بىر ئوتروش، ئۈچ - دۈرت ركەتلى
 نامازلاردا ئىكى ئوتروش بولا.

ئۈچ - دۈرت ركەتلى نامازلارنىڭ ئىكى زەكەتتەن
 قالغان ركەتلەرنىدە بارى فاتحە سۈرەسى گنە ئوقۇلۇپ
 باشقا سۈرە قوشۇلماي.

نامازنى بوزاتۇرغان نەرسەلەر.

نامازنى شۇل نەرسەلەر بوزادۇر:

- (۱) بىر گنە سوز بولسا دا دۈنيا سوزن سويلەو.
- (۲) دۈنيا ئىشى ئۈچۈن قەچقۇر ب يەلاو ياكى كۈلو.
- (۳) ئازىنا بولسا دا ئاشاۋ - ئچۈ.
- (۴) طەھارەت سىندرو.
- (۵) تەنى ياكى ياكى ياكى ياكى ناماز ئوقۇ تۇرغان
 ئورنى نەجسلىەنو.
- (۶) كۈكرەكنىڭ قىيلا تارافىدىن ئاۋ شوۋى.
- (۷) ئۇيات جىر ئاچلو.
- (۸) فەرضلاردان بىر فەرضنى قالدرو.

۹) قول بىلەن بىر نەرسەنى ئوچ مەرتەبە ئىشلەمەك .

۱۰) بىر يولى ئوچ آدۇم يۈرمەك .

۱۱) يازلغان ئورنلاردان قاراپ ئوقوماق .

۱۲) ئىرتە نامازى ئوقوغاندا قوياش چىقماق .

ناماز ئوقوغاندا شول يوغاندا يازلغان نەرسەلەرنىڭ

بىرىگنە ئىشلەنسە دە ناماز بوزولادۇر .

جەماعەت نامازى .

بىر نىچە كىشى جىيىلوب، ئوقوعان نامازغا جەماعەت

نامازى دىيىپ ئەيتىلەدۇر . بېشى ۋە ھەقىقەت نامازى

جەماعەت بولۇپ ئوقۇسۇننە تىدۇر . ائىھامغا ئويۇغان

كىشى نامازنىڭ بۆتۈن ھەمەل لەرنى ، مەئەلەن تەككىپ ،

ركوع ، سەجدە ۋە باشقالارنى ائىھامغا ئىپەرب

ائىھام ئارتىدىن قىلورغا تىوشىدۇر . ئويۇغان كىشى نامازدا

ئوقۇلاچاق سۈرەلەرنى ئوقۇماس ، دعا ۋە دىكلەرنى

ائىھامدا ، ئويۇچىدا ئوقۇرلار . ائىھام ئىرتە نامازدا ،

ئاخىشام ۋە يەستۈ نامازلارنىدا سۈرەلەرنى قىچقۇرۇپ

ئوقۇر . باشقا نامازلاردا يەشەن ئوقۇر . ئويۇچى كىشى

برگنه بولغاندا ایمامنک ئوڭ یاغندا ئازراق ایمامدان
 ئارتد اراق تورور. ئیکی یاکی کوب بولغاندا ایمامدان
 ئارتدا تورورلار. بر نیچه کشی چه ماعت بولوب ناماز
 ئوقورغا بولسالار، ئارادا عالیمره گی ایمام بولور. عیلمله
 ری بر دهره جهده بولغاندا قرائه تکه ئونستارانی، قرائه تکه
 بر دهره جهده بولسالار ته قوارانی، ته قوالقدا بر دهره
 جهده بولسالار ئارادان بر قار ترائی ایمام بولور.

ناماز سوکند ائوقولا تورعان دعا

اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا صَلَوَاتَنَا وَصِيَامَنَا وَقِيَامَنَا وَقِرَائَتَنَا
 وَرُكُوعَنَا وَسُجُودَنَا وَقَعُودَنَا وَتَسْبِيحَنَا وَتَهْلِيلَنَا
 وَتَخَشُّعَنَا وَتَضَرُّعَنَا اللَّهُمَّ تَهَيِّئْ لَنَا تَقْصِيرَنَا وَتَقَبَّلْ تَمَامَنَا
 وَاسْتَجِبْ دَعَائِنَا وَاعْفِرْ أَحْيَانَنَا وَارْحَمْ مَوْتِنَا يَا مَوْلَانَا
 اللَّهُمَّ احْفَظْنَا يَا حَافِظَ مَنْ جَمِيعِ الْبَلَاءِ وَالْأَمْرَاضِ
 اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا هَذِهِ الصَّلَاةَ الْفَرِيضَةَ مَعَ السَّنَةِ مَعَ
 جَمِيعِ نَقْصَانَاتِهَا بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ وَلَا تَضْرِبْ بِهَا
 وَجُوهَنَا يَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ وَيَا خَيْرَ النَّاصِرِينَ تَوْفَّنَا

مَسْلِمِينَ وَالْحَقَّ بِالصَّالِحِينَ (وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى
 خَيْرِهِ خَلَقَهُ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ وَالْحَمْدُ
 لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .
 آمين .

مه عنه سی ؛ ئی الله بزنتک ناماز هم روزانی ، قیام ،
 قیرائت ، رکوع ، سه جده هم قه عدده بزنی قه بولایت .
 ته سبیح ، تهلیل ، خشوع هم دعا بزنی قه بولیت
 ئی الله کیم عه مه ل له بزنی ته مام غا حیساب ئیت .
 دعالار بزنی قه بولیت . ئی حوجا بز تر کله بزنتک
 گناهلارن عه قوئیت ئو لکله بزگه ره حمه ت قیل .
 ئی بزگه ره حمه ت قیلغوچی الله ، هه مه به لاله
 دن ، هه مه ئاورولاردان بزنی ساقلا . ئی الله
 فه ضلک ، که ره مک بله ن شوشی ناماز بزنی
 وه باشقا عیباده تله بزنی یوز بزگه ئورما . ئی
 یاردهم قیلوچیلارنک ئیک ئیزگوسی ، مسلمان
 بولغان حال بزده جانئیزی ئال ، وه بزنی ایدگوله
 گه توتاشدر . بارچه خالقنک ئیک ئیدگوسی

بولغان محمد عليه السلام غا ئانك ئەھل بەيتىنە
الله رەھمەت قىلسون .

مسافىر .

بىر يۈز كىلومېتىر چاماسىدا بولغان يىرگە بارو
نىيەتى بىلەن يولغا چىققان كىشىگە موسافىر دېلەر .
شەرىئەت موسافىرگە قاي بىراشلەردە جىگىللك
قىلمىشدر . مەنەلەن : ئاياق كىيىمىنە مەسخ قىلو
موددەتى ئۇيدە تۈرۈپ چىغا بىر تەۋلك بولغان مەلدە
موسافىر ئۇچۇن ئوچ تەۋلكدر . موسافىر دورت
ركەت فەرض نامازلارنى ئىككى ركەت ئىتوب
ئوقىدر . جەمە نامازى موسافىرگە فەرض ئوگىدر .
روزانى (صوگىندان قازا قىلو شەرتى بىلەن) توتما .
سقا مومكىن . موسافىر كىشىگە شەرىئەتتىكى
جىگىللكلەر ئىندەن فايدالانرغا بولادىر . بىر شەھەر
ياكى بىر ئاۋلدا ئون بىش كۈن تۈرۈرغا نىيەت قىلوب
تورسا ، شول تۈرغان جىرئندە مەقۇم ھوگىندە بولوب ،
مەقۇم ۋە قىتئداغى رەۋشەدە مەھەل لەر قىلور . بىر

شہ ہەر یاکی ئاولدا نییہت قیلمی غنا ئون بیش
 کون یاکی ئارتعراق تورسا، هاماندا موسافیر
 هوکمنده بولادر.

جمعه نامازی

فهرضلعینا ده لیل :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ
 يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ

مه عنه سی : ئی ئیمان کیترگهن بهنده لهر ئه گهر

جمعه کون آذان ئوقولسا سه ودا قیلونی تاشلاب الله
 نی ئیسکه ئالورغانا شوغئر.

جمعه نامازی ئویله نامازی واقئندا ئوقولا تۇزغان

نامازدر . جمعه نامازی بالع ، سه لامهت بولغان ههر

کمگه فهرضدر . ئاورو ، صوقر ، ضه عینق بولغان عوزدرلی

کشیله رگه فهرض توگلددر . جمعه نامازینک فهرضی ئیکی

رکعت ، ئیکی رکعت فهرضدان ئه ووهل جمعه خطبه

سی ئوقولادر . خطبه ئوقولماغاندا جمعه - جمعه دان

سانالمیدر. جمعه نامازینا کیلگه نده ایکی رکعت
 (تَحِيَّةُ الْمَسْجِدِ) نامازی ئوقوماق سوننه تدر. جُمعه
 نامازینک سوننه تی دورتهر - دورتهر رکعت دهن
 سیگزر رکعه تدر. دورت رکعه تی فهرضدان ئلك
 دورت رکعه تی فهرضدان صوڭ ئوقولادر. صوڭعی دورت
 رکعه تدهن صوڭ تاغزدا ئیکی رکعت نه فل
 نامازی ئوقوئه وابلیدر.

؟ ویتیر نامازی

ویتیر نامازی یه ستو نامازندان صوڭ ئوقۇلا
 تورعان واجیب نامازدر. ویتیر نامازی ئوچ رکعت در
 ویتیر نامازینک ئوچنچی ره کعه تئنی ئوقوب بوتوب
 رکوع ئالندنان قوللارگنی کوتهر ب، قولاق یومشاق
 لارینا تیگزیب ته کبیر ئه یته سڭ ده، قنوت دعاسی
 ئوقیسڭ، ئانندان صوڭ ته کبیر ئه یتب رکوع قیلا
 سڭ. شولای ئیتب باشقا نامازلارنی ته مام قیلغان
 کبک ته مام قیلاسڭ. تَهَجُّد نامازی ئوقوعان کشی

تهجد نامازندان صوڭ ئوقو ياخشى ره سولبىز
 محمد عليه السلام وىتر نامازىنى هەر وقت تهجد ناما
 زندان صوڭ ئوقوعان.

قنوت دعاسى

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ
 وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ نَشْكُرُكَ وَلَا
 نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنُتْرِكُ مِنْ يَفْعَلُكَ اللَّهُمَّ أَيَاكَ
 نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ
 نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنْ عَذَابُكَ
 بِالْكَفَّارِ مُلْحِقٌ .

معنه سى: ئى الله سيندهن ياردهم سورىبز، گناه
 لار بىزنى يارلقا وگنى سورىبز. سيگا ته و به قىلا بىز
 سيگا ايمان كىتره بىز. سيگا ته وه ككه ل قىلا بىز. سىنى
 ماقتىبىز، نىعه تله ركى ئوچون شوكرانا قىلا بىز، كوفرا
 نا قىلهمىبىز. سيگا قارشقان كشىدهن بىزه بىز، ئانى
 تاشلىمىز. ئى الله سيگا عنا عىبادت قىلا بىز، سيگا

غنا ناماز ئوقىيز . سىكاغنا سجدە قىلابز . سىكاغنا
 ياقين بولور عاتر شايز ، سىكاغنا عيبادە تىكە ئاشىغابز .
 سىنىڭ رەحمەتگى ئەيتەبز ، غەدا بىگدان قورقاپز ،
 سىنىڭ غەدا بىگ سىكاغنا ئىشانماغان كىشىلەرگە ئىرشە
 چەك .

تەراوىچ نامازى

تەراوىچ نامازى رامازان ئايندا ، يە ستوناماز
 ندان صوڭ وىتر ناماز ندان ئلك ئوقولا تورغان
 سۈننەت ناماز . تەراوىچ نامازن ئىككىشەر ركەئەتدەن
 يىگرى ركەئەت ئوقورغادا ، سىگىز ركەئەت ئوقورغادا
 يارىدر . يىگرى ركەئەت ئوقونك تەوابى كوبرە كدر .
 تەراوىچ نامازندا ھەر دورت ركەئەتدەن صوڭ برئاز
 يال ئىتب تەسبىح ئەيتب ئوترو تەوابلى در .

تەراوىچ تەسبىحى

سُبْحَانَ ذِي الْمَلِكِ وَالْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ
 وَالْعَظَمَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْكَرِيَاءِ وَالْجَبَرُوتِ . سُبْحَانَ
 الْمَلِكِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ . سُبُوْحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ

المَلِيكَةِ وَالرُّوحِ . لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ نَسْتَغْفِرُ اللَّهَ نَسْأَلُكَ
الْجَنَّةَ وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ .

مه عنه سی : ئاخیرهت ههم جیر کویک عاله مننک

حو جاسی بولغان اللہ نی ههممه کیچیلک دهن پاکلیمن .
عیز زهت ، کویچ ، قووهت ، ئلوغلق ههر زهرسه گه ده
قادیر بولوچیلق صیفتی بلهن تانب ههممه کیچیلک
دهن پاکلیمن . الله مه گگی ترک بولوب هیچ ئوله
چهک توگل الله ههممه عهیب دهن صاق ، پاک بولوب
فه رسته لهرنک ههم ئهرواحلارنک ره بشی در . بر الله دان
باشقا عبادت ئیته رگه لایق ذات یوق . الله دان گناه
بز نک کیچلوون صور بیز . الله دان جه ننه تنی صور بیز .
ئوت عه ذابندان صاقلاسه ئیدی دیب یالواربیز .

عهید نامازی

عهید نامازلاری یلینا ئیکینگنه مه رته به ئوقولا
ئورغان نامازلاردر . برسی رامازان روزاسی نی ئوتب
بوتکهچ شه ووال ئایینک برنچی کوننده ئوقولادر .

بو عەيدكە عەيد فطر (روزا عەيدى) دىيىپ ئاتالادى.
 ئىككىنچىسى ذولھىجە ئايىنىڭ ئونىنچى كۈنىدە ئوقۇلادى.
 بو عەيدكە عەيد ضىھا - (قربان عەيدى) دىيىپ
 ئاتالادى. عەيد نامازلارى جمعة فەرض بولغان ھەر
 كىمگە فەرضدۇر. عەيد نامازلارى باشقا نامازلار
 دان ئازغىنا باشقا چاراق ئوقۇلادى. عەيد نامازىنا
 نىيەت قىلۇپ ۋە قوللارنى قولاق يوشاقلىرىنا
 تىگىزۈپ تەكبىر ئەيتىپ كىرىشكە چىقىپ سىبھانك دعا
 سى ئوقۇلادى. ئاندىن سوڭ اعدۇ ، بىسم اللە ئوقۇپ
 باشقا ناماز داعى كىيىك سورەلەر ئوقۇرغا كىرىشۈر.
 ئىككىنچى ركعەتنىڭ ركوع تەكبىرنى ئەيتىپ سى بورون
 يەنە قوللارنى كۈتەرب ئۈچ مەرتەبە تەكبىر ئەيتۈر.
 عەيد نامازلارنىدا خۇتبە ئوقۇ سۈننەت دۇر. عەيد
 خۇتبەسى، عەيد نامازنى ئوقۇغاندىن سوڭ ئوقۇ
 لادۇر. عەيد نامازىنىڭ ۋەقتى قۇياش چىغۇپ بىر ئاز
 كۈتەرلگەچ ئۇيە ۋاقتى كىرگەنچە دۇر. روزا عەيدىدە
 عەيد دەن ئلك فىطر سەدە قەسى واجىب بولغان

كىشى گە فېطرە سەدە قەسى بىرۈ، قۇربان عەيدىدە
 عەيد دەن سوڭ قۇربان چالو سۈننەت در قۇربان
 عەيدىدە دۈلجە ئايىنىڭ توغۇنچى كۈنى غەرە قە كۈنى
 ئاتالار. شول غەرە قە كۈنى بلەن عەيد كۈنىنىڭ ئەو
 ۷ ۋە لىكى ئۈچ كۈندە ھەر قە رىض ناماز ئارتىدان ،
 دورىتىچى كۈندە ئىرتە ، ئۈيلە ، ئىككىدى نامازلار
 ئارتىدان تە شىرىق تە كىبرى دىب ئاتالغان تە كىبرى
 ئە يتۈ واجىب در. بو تىنى يىكرمى ئۈچ نامازدا تە كىبرى
 تە شىرىق ئە يتلە در. تە كىبرى تە شىرىق قىچقروب منە
 شول رە وشىدە ئە يتلە در: اللّٰه اكبر اللّٰه اكبر لا اله
 الا الله والله اكبر الله اكبر والله الحمد .

تە سېيخ تارتو ۋە ناماز دىعاسى .

نامازدا تە سە ھۇد ۋە سە لا وات ئوقوب ئىكى ياققا
 سە لام بىرۈ بلەن ناماز تە مام بولادىر. مۇنداق
 سوڭ دىعائىلىنىڭ دا قىلما ساڭ دا يارىدىر. لا كىن
 سە لام بىرگە چ : اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَ مِنْكَ السَّلَامُ

تَبَارَكَتَ وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» ديب دعا

قیلو ته وابلی ئشدر. مه عنه سی: ئی ربُّم بارلق
بهلا وه قازا لاردان ساقلا وچی سینسک بارلق سه لا
مه تکلره سیندهن کیله در. سین بیک حورمه تلی، بیک
ئلوع سک دیب بودعاغه (سه لام دعاسی) دیله ر.

موندان صوئ قای بر دعا، ئایه ت له ر ئوقب ته سبیح
تارتو، ئاندان صوئ «ناماز دعاسی» دیب. ئاتالغان دعا
نی ئوقو بیک ته وابلی ئشدر. ته سبیح تارتو دیب

۳۳ مه رته به «سبحان الله»، ۳۳ مه رته به «الحمد
لله»، ۳۳ مه رته به «الله اکبر» دیب ته ینوگه ئیتله
در. ته سبیح تارتو دان ئلک ئو قولانورغان دعا وه

ئایه ت له ر منه شولار:

(۱) سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ

أَكْبَرُ. مه عنه سی: الله تعالی فی هه ر بر کیچیلکلهر

دهن یا کلیمن. بارلق ماقتاو ئاگارغنا قایتا در. الله دان
باشقا هیچ بر ته گری بو قدر. الله تعالی عایه ت ده ره

جه ده ئلوع در.

(۳) « لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ »
 مه غنه سی : عایهت تُلوع بولغان الله نك
 یارده می وه تله و ندهن باشقا هیچ بر نهر سه گه
 کوچ وه قووهت جیتیدر .

(۳) « مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ »
 مه غنه سی : الله تعالی تله گه ن نهر سه بولا ، نول

تله مه گه ن نهر سه بولیدر .
 (۴) « اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ »

یا بو نایهت که « نایه کرسی » دیله
 مه غنه سی : الله دان باشقا هیچ بر ته گری بو قدر .
 نول ترک در بوتون عالمی ئیداره قیلوجی در . ثانی
 یوقی دا نالی ، نارد یوقیغا قالو دا بولیدر . جیر ده

وہ کو کدہ یولغان نہ رسہ لہر باریسی دا ئانئقی غنادر. ئانئک
 رحصہ تندن باشقا هیچ کم، هیچ کیمگہ شہ فاعہ ت قینلا
 ئالمیدر. ئول بہ ندہ لہر تئک ہور نہ رسہ لہرن، ئشلہ ب
 تورغان نہ رسہ لہرن دہ بلہ در. ئالار ئیسہ اللہ تعالیٰ بلگن
 بہ رسہ لہرنی ئول تلہ گن قہ دہ رلی گنہ بلہ لہر. جیر ہم
 کونک اللہ میلکی در. ئالارنی ساقلاو ئاٹار بردہ ئاور
 توگلددر. ئول عایہ ت دہر جہ دہ ئلوع در.

منہ شول ناماز دعاسن ئوقوغاچ بر سورہ یائیسہ
 بر نیچہ ئایہ ت قرآن ئوقو بیگرہ کدہ ئہ وابلی ئشدر.
 شولایوق نامازغا یاٹا وہ ماتور کیمنہ رنی کییب بارو
 ئارتغراقدر.

عصر سورہ سی

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ، إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

مہ غنہ سی: عصر زامان پلہن ئانت ئیتہ م ئسنان

خسران - ہہ لاکہ تندنہ در. مہ گہر ئسنان کینرگن ہہ م
 ئیزگی عہ مہ ل قیلغان، بر بر سینی حا قلق - یاخشیلق

قا ئۇندەگەن ، صە بىراق قىلورغا ئۇندەگەن كىشىلەر
گنە خىسران ھەم ھەلاكەتدە توغلىدر .

ارايىت سۈرەسى

ارايىت الذى يكذب بالدين فذلك الذى يدع
اليتيم ، ولا يحض على طعام المسكين فويل للمصلين
الذين هم عن صلاتهم ساهون ، الذين هم يراون ،
ويمنعون الماعون .

مەنەسى: كوردگى جەزا كونيى يالغانغا توتو
چىنى . بەس ئوشبو كىشى يەتيمنى خورلاپ قووار .
دەخى ميسكىن گە طەعام بىرۈگە قىز قدر ماس
بەس وای شونداى ناماز ئوقوچىلار كە ئالار
نامازلارنىدان غافىل بولورلار . وە شونداى ئادەملەر
گە ، ئالار رىيا قىلورلار . وە بىرمەسلەر يورت حاجەتى
نەرسەلەرنى .

كوثر سۈرەسى

انا اعطيتك الكوثر . فصل لربك وانحر . ان شا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 نَبِّكَ هُوَ الْبَتْرُ .

مهغه سی : بز سیگا بیک کوب نیعمه تله ر بیردک
 شولای بولغاچ سین ربکنک ریزاسی ئوچون ناماز ئوقی
 قربان چال ، سینی کیمسته تورغان ، ته عن قیلا تورغان
 کشیله ر خه یرسز ، هه یردهن کیسلگه ن کشیله ردر .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ئیخلاص سوره سی

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ ، لَمْ يَلِدْ ، وَلَمْ يُولَدْ ،
 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ .

مهغه سی : الله بر . هه ر کم ئاگامو حجاج ، ئول هیچ
 کیده ن توومادی دا ، تودر مادی دا ، ئانک هیچ بر
 تیگده شی یوق .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 فلق سوره سی

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ، مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ، وَ مِنْ شَرِّ
 غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ، وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ،
 وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ .

مه عنه سى: ئەيت سىغنامن تاگنك ره بنه، هەر
 ياراتقان ياوز نەرسەنك ياوز لغندان. قارانى كىچە
 نك قارانغىلغندان. قارانى كىچە نك قارانغىلانغان
 واقتىداغى شەررندەن، كونيچىلك قىلغانداغى ياوز
 لغندان سىغنامن .

الناس سوره سى

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ، مَلِكِ النَّاسِ ، اِلٰهِ النَّاسِ ،
 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ، الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي
 صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ .

مه عنه سى: ئىنسانلارنىڭ قەلبلەر يىنە وه سوو
 سه قىلغان وه الله نك دىكرندەن قاچقان ئىنسان
 وه جنلەرنك شەررندەن، ئىنسانلارنىڭ رېي
 مالىك هەم ئىلاھى بولغان الله تعالى گە سىغنامن .

جنازة نامازى

كشى وافات بولو بلەن ئىك ئلك كوزلەرن ،

ئاوزلارن يومدرلور. ئاندىن صوڭ يوونلر. يۇولغاچ
 كەفن سارنلر. ئاندىن صوڭ قەبرگە ئالوب باروب
 كومىلور. مەيت ئير يولغاندا، كەفن نىڭ ئوچ قات بولو
 وى خاتون بولغاندا بيش قات بولووى سوننە تدر.
 برنچى قات كەفن باشىدىن ئاياغىغا قەدەر جىتە رلك
 بولور. ئىككىنچى قات كەفن باشىدىن ئاياق ئوچىغا قەدەر
 بولور. ئوچىنچى قات كەفن بتون گەدەنى ئورت رلك بولوب،
 باش طەرە فىندان ھەم ئاياق طەرە فىندان بەيلەرلك
 بولور.

خاتونلار ئوچون تاغىن دائىكى ئوراو (كەفن)
 ئارتدۇرلور. بىرسى باش بۇرگە نچىڭگى، ئىككىنچىسى
 كوكرە كدەن بەيلى تورغان نەرسە. ئەگەر مەيت فەقىر
 بولوب ئير بولسا، كەفن نىڭ برنچى ئوراعانى، خاتون بولسا
 برنچى ھەم بيشىنچى ئوراعانى بولماسادا يارىدر. سەفەر
 دە بولو يائىسە باشقا برەر زارورەت بلەن كە فىنلك
 تابلمايغاندا، مەيت نىڭ كولىمەڭگى، يائىسە ئىندى
 دە بولسا بر تازا نەرسە بلەن كە فىنلەب كومودە

یاریدر. که فن تک ئاق توسته بولووی سوننه تدر.
 نه گهر ئاق توسته بولماسا باشقا توسته ده یاریدر.
 مهیت یوولوب که فنگه سالنچاچ، ئاگار جنازه نامازی
 ئوقلا در. جنازه نامازی فخرض کیفایه در. یه عنی
 مهیتنک ئولم چه بهرن ئیشکنه هه رکمگه فخرض بولوب،
 ئارادان برسی ئوقوسا بتونسینگده توستندهن بورچ
 توشه در. نه گهر ده برسی ده ئوقوماسا، باری داگناهللی
 بولوب قالالار. مهیتکه جینازه ئوقو فخرض کیفایه بولغان
 کبک، ئائی بووو، که فنلهو، قه برگه ئیلتب کوموده فخرض
 کیفایه در. جینازه نامازی باشقانامازلارغا قاراغاندا
 باشقاچاراق ئوقولادر.

جینازه نامازندا رکوع، سه جده، ئوترشلار، سوره
 ئوقولار یوقدر. جینازه نامازندا نه کبیرلر نه یئله،
 دعالار ئوقولا، سه لام بیرله در. جینازه نامازی منه
 شول ره وشده ئوقولادر:

مهیت نک باشون قویاش بایشینا قاراتوب یاتقرا
 لار دا، ئیمام مهیتنک کوکره گی تور سندا، ئویوچیلار

ایمان نك تارتندا ساف - ساف بولوب تورورلار
 ئانندان صوڭ جینازه نامازی ئوقورعا کوڭلندهن نییه ت
 قیلنور، ئانندان صوڭ ته کبیر ته یتلور . سبحانك دعا
 سی ئوقنلور .

موندان قوللارینی کوته رمیچه یه نه ده برته کبیر
 ته یتلور . ئانندان صوڭ جینازه دعاسی ئوقنلوب تاغی
 برته کبیر ته یتلورده ئیکی یاققا قاراب سه لام بیرلور .
 جینازه ئوچون بیلگنلی بر وقت یوق .

جنازه دعاسی

اللهم اغفر لحیننا ومیتنا وشاهدنا وعائیننا و صغیرنا و کبیرنا
 و ذکورنا و انثانا اللهم من احییته منا فاحیه علی الاسلام
 و من توفیته منا فتوفه علی الایمان اللهم ان کان محسینا
 فرد فی احسانیه وان کان مسیئا فتجاوز عنه .

مه عنه سی : ئی خودایم بزنك ترکلر بزی ده ، ئولکلر بزی
 ی ده ، کچکنه لهر بزی ده ، زورلار بزی دا ، ئیرلر بزی ده ،
 حانونلار بزی دا یارلقا ئی خودایم بزنك ترکلر بزی

ئىسلام دىندە يەشەت ، ئۆلكلەر بىزنى ئيمان بلەن ئوتتەر
 گە نەصیب ئىت ! ئى خودايم ئەگەر بومەيت ياخشى
 كىشى بولغان بولسا ، ياخشىلغىن ئارتدر ، ناچار كىشى
 بولسا ئانك گناھ لارون عەفو ئىت !

ئاورونك حالن بلورگە بارولار ، ئولگە ندىن ئانى قەبر
 گە ئوزاتولار بىك ئوابلى وە سوننەت ئشلەلەردر . مەيتنك
 ياقنلارون - ياقندا بولسالار باروب ، يراقدا بولسالار
 حات بلەن تەعزىيە (يوباتو) بىك ئوابلى ئشدر .

روزا .

مسلمان بولب دا بالىع بولغان ھەر بىر كىشىگە
 رامازان ئايندا روزا تۇتۇق فەرضدر . روزا تاك بلننە
 باشلاغاندان ئالوب قوياش بايغانا قەدەرى ئاشاۋ
 ئچودەن ، ھاتونلارغا ياقنلق قىلودان توقتاب توروغا
 ئەيتلەدر .

روزا بولو ئوچون ئوزكنك روزاغا كرە چەگكى
 كوگلدەن نىيەت ئىتەرگە كىرەك . ئاشاۋ ، ئچو ، بىك

ئازغنا بولسا دار روزانى بۇ زادر . عودرسز روزاسن
 بوزعان كشيگه قازا هم كفارهت تيوشلى بولا ، قازا -
 ديب بركونگه بركون روزا توتوغا ، كفارهت ديب
 بركونگه توتاشدان ئالتمش كون روزا توتارغا ، ئەگەردە
 ئاكار كۇچى يېتمەسە ئالتمش فەقىرنى بركون تويدرو
 غائە يىللەدر .

ئالتمش فەقىرنى تويدرو ئورنىنا بر فەقىرنى
 ئالتمش كۇن تويدرسادا ياريدرو .
 ئاوز ئاچقاندا خە طالق بلەن ئچكە صو كيتو
 يەكى قۇياش باتقاندر ديب ئاوز ئاچوب دا ، قۇياش
 باتقان بولوب چغو سەبەبلى كفارهت لازم بولمى .
 بەلكى بركونگە - بركون قازا عنا لازم بولا .
 شولاي ئوق روزا ئيكە نلىگن ئونتوب ئاشاوبلەن
 هم دەش ئاراسينا قىلوب قالغان واق نەرسە
 لەرنى بوتوبلەن ، ئاوزغا توتىن كىلوب كرو بلەن روزا
 بوزولميدرو .
 موسافىرگە ، ئاورو كشيگە ، ئوزىنە ياكى قورساقدا

عی بالاسینا زارار کیلودەن قورقسا، شولای ئوق بالا
ئیمزە تورغان خاتونغا روزا توتما سقا یاریدر. لاکین
بولارغا سوگندان (مومکین بولغان واقتدا) برکونگە بر
کون قازا قیلورغا کیرهک بولا.

تشلەری توشب بتکەن قارتلارغا، بیک زەعیف
کشیلەرگە، بیک ئاورئشده بولوب روزا توتارعامومکینلک
بولماغان کشیلەرگە برکون روزا توتو ئورنينا بر فەقیرنی
برکونگە برکون تویدرو یاریدر. ئەگەردە ئیندی
بر فەقیرنی تویدررغا کوچی جیتمەسە، ئول واقتدا
بو حاقدالله تعالی گە دعا قیلوب ئوزینک گناھسن
عەفو ئیتوون سورار.

روزا توتا تورغان کشیگە تون ئورتاسندا سەھەر
ئاشاو ئەوابلی در. روزا بولا چاغکنی کوکلندەن نییەت
ئیتو شولای ئوق ئەوابلی در. روزا توتام دیب سبەھەر
ئاشاو ئوزی نییەتدر. ئاوز ئاچقاندا دعا قیلو
ئەوابلی عەمەللەردە ندر.

روزانیہ تی

نَوَيْتُ اَنْ اَصُومَ صَوْمَ شَهْرِ رَمَضَانَ مِنَ الْفَجْرِ اِلَى
الْمَغْرِبِ حَالِصًا لِلَّهِ تَعَالَى .

مه عنه سی : تاك بلینگه ندهن قویاش باتقانیچی
الله غایخلاص بلهن رامازان روزاسی توتارغانییه ت
ئیتم .

ثَاوَزُ ثَاچِقَانْدَا ثُوْقُولَا ثُوْرَعَانَ دَعَا
اللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَبِكَ اٰمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ
وَعَلَى رِزْقِكَ اَفْطَرْتُ وَلِصَوْمِ عَمْدٍ مِنْ شَهْرِ
رَمَضَانَ نَوَيْتُ فَاغْفِرْ لِي يَا غَفَّارُ مَا قَدَّمْتُ وَمَا
اٰخَرْتُ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ .

مه عنه سی : ئی الله سینک ریزالغک ئوچون روزا
توتدم ، سیگا ایمان کیتردم ، سیگا ته وه ککه ل قیلدم ،
سین بیرگهن ریزق بلهن ئاوز ئاچدم . ئیرته گه ده
رامازان روزاسی توتارغانییه ت ئیتم . ئی به نده
له رنک گناهلارینی یارلقا وچی ، مینم قیلعان وه
قیلاچاق گناهلارمنی یارلقا .

روز بولغان كشي ھەر وەقت توبە نېچىلكلى بولو،
 يوق - بار سوزلەرنى سويلەمەو ، مۇمكىن قەدەر
 عىبادەتلەرنى كوبرەك قىلو تىيوشدر .

زەكات

بىزگە اللە تەالى طەرەفندان فەرض ئىتلگەن
 عىبادەتلەرنىڭ ئوچنچىسى « زەكات » در .
 زەكات مالنىڭ بىر ئولوشن فەقىر وە مېسكىن
 لەرگە مەسجد وە مەدرەسە لەر كېك ئورنارغا بىرودن
 زكات ھەللى كىشىگە كىنە فەرضدر . مالنىڭ ھەر
 تۇرلىسىندەن زكات چىقادر . ياتور ئاچقا وە تاوارلار
 دان قىرغاق صومغا بىر صوم زەكات چىقارغا تىيوشدر .
 قولى ، سارق ، كەجە وە سېرىك كېك ئاياقلى ماللارنىڭ
 زەكاتىدە دەشەرىچە تېچە بىر ئولچەوى باردر .
 ئىگىنە ، جېمىشلەردەن چىقارغىلا تۇرغان زەكاتكە
 « عۇشر » دىلەر . عۇشر فەقىر كىشىگە دە فەرض
 در . زەكات ئلوع بىر عىبادەتدر .

زەكات بىرگەن كىشى اللە تەئالى نىڭ رىزالىقىنى
ئالور. ئۇچۇن مالنى بىرە . ئول اللە نىڭ ئوزىنە بىرگەن
نىغمە تىلەرىنە شىكرانە قىلىپ زەكات بىرە . ئول فەقىر
ۋە مېسكىن لەرنىڭ دە ئوزى كىك ئوك كىشىلەر ئىكە -
ئىلگىن ئىستە توتۇب ، ئالارنى قىزغانو ، ئالارعا ياردەم
ئىتۇ زور ئواب دىب مالنى بىرە .

باي ۋە خەللى كىشىلەر ئەلبىتتە مالى نىڭ زەكا
تىن چىقارورغا ، شولاي ئىتۇب اللە تەئالى نىڭ رىزالىقىنى
ئالورغا كىرەك . زەكات بىرمەگەن سازان كىشىلەر ئى
للە تەئالى بىردە سۆيىمىدەر . زەكات بىرگەن كىشى زور
ئەجر ۋە ئەۋابلارعا ئىرىشكەن كىك خالىق قارىشىدا دا
بىك قەدرلى ھەم حورمەتلى كىشى بولا . ئانىڭ مالى دا
بەرەكاتلى بولا . زەكات بىرمەگەن كىشى - سازان
كىشى اللە تەئالى قارىشىدا دا ، خالىق قارىشىدا دا بىك
توبەن ، قەدر سىز كىشى بولا . ئانىڭ مالى نىڭ بەرەكاتى
بولسى .

حەج

بزگە فەرض بولغان دورت عیباده تىڭ دورت تىچىسى
 حەج در . ئول دا ھەر كىمگە فەرض توگل . بارى بالىع
 ۋە باى بولوب دا سەلامەت بولغان كىشىگە گنە
 فەرض ئانك سوگندا ئول عومرگە برگنە مەرتەبە
 فەرض بولا . حەج مەككە شەھەرىنە باروب
 (كعبە اللہ) نى زىيارەت ئىتوب قايتودر . كعبە اللہ
 بردەن ابراھىم ۋە اسماعىل عليهم السلام پەيغىمبەرلەر
 طەرەفندان سالنوب ، ئالار عیبادەت قىلغان
 ئورن بولغانغا كورە ، ئىكنجىدەن بزىڭ پەيغىمبەر
 بز ۋە سەھابەلەر بز عیبادەت قىلغان ئورن بولغانغا
 كورە مبارەك بر عیبادەت حانە در . شونك ئوچون
 دە اللہ تعالى پشول عیبادەت حانە نى زىيارەت قىلورغا
 قوشقان . ئانى زىيارەت قىلغان كىشىلەرگە زور ئەجر
 ۋە ئەۋابلار ۋە عدە قىلغان . كعبە اللہ عەرەستان
 جىرنەدە مەككە شەھەرىندە در . ئاندا عیبادەت
 ئوچون بارغان كىشىگە (حاجى) دىلەر

ھەج عىبادەتى ذالھجە ئاينىڭ ئىككىنچى ئاتنا سىندان
 باشلاپ بىر نېچە كۈنگە سوزۇلادۇر. ھەج قىلورغان تەلەگەن
 كىشىلەر شول ۋەقتقا قارا تۈپ مەككەگە بارالار. شول
 ۋەقتلاردا مەككە دەۋىيانىڭ ھەر طەرەفندان ئەللە
 نېچە مۇكەببەب مۇسلمانلار جىيولار. ئالار ھەج عىبادەتى
 ۋەقتىدا بارسى بىر تۈسلى قىياقە تىكە كرەلەر. ئالارنىڭ
 باشلارى يالانغاچ بولار. ئاياقلارنىدا جىڭك ۋە سايىتا
 باشماقلار بولار. ئۈزلەرى ئاق كىيىملەرگە چورنالغان بولار.
 ھەج دەۋرلىچە عىبادەتلەر قىلار. ئاندا (ئەرەفە)
 كۈنىدە يەنى ذالھجە نىڭ تۈزىنچى كۈنىدە «ئەرەفات»
 دېگەن تاۋىتتە كىندە ئوزاق ۋەقت تۇقتالوب دعا قىلار.
 اللە تەئالىگە يالسا، يالسا، يالسا. ئاندا «ھەجر ئەسود»
 دېگەن مېرەك تاشنى داۋوبەلەر.

جىدى مەرتەبە كەبە اللەنى دائە يەنە چىقالار
 مۇنداق باشقۇرۇشقا عىبادەتلەر قىلار. ذالھجە نىڭ
 ئونچى كۈنىدە ھاجىلار عىد نامازى ئوقىلار.
 ئاندا سوك قىرمانار چالوب ئىت ۋە تىرىلەر.

فەقىرلەرگە ئۆلەشەلەر.

شول كۈن بىزدە غەيد ئوقۇپ، قىرمان چالا بىز.
 مەككە مۇكرەمەدە بولغان مبارەك جىرلەرنى ھەمدە
 مەسجىد كعبە اللەنى كورب عىبادەتلەر قىلۇپ رەسول
 اللە محمد صلى الله عليه وسلم ۋە سەحابەلەر ئاياق
 باسقان جىرلەردە يۈرۈپ، زىكرلەر ئەيتىپ، رەسول اللە
 ھەم سەحابەلەرنىڭ دەۋرنى ئىسكە تۇشۇپ، كۆڭللەر
 بىزنى نىچكەرتىپ، كوزلەرىمىزدەن قاينار يەشلەر ئاغزۇپ،
 اللە تەئالى گە زارىلار قىلۇپ قايتۇۋىزنى نە صىب
 ئەيلەسن - آمىن .

مەدىنە مۇنۋەرىدە رەسولۇنۇز محمد صلى الله
 عليه وسلم نىڭ قەبرى «رۇظە مۇطھەرە» نى زىيارەت
 قىلۇپ رەسول اللە نىڭ ئوزىن كورگەن كىيىكى بى نىھايە
 شادلانۇپ، ايماننار بىزنى كامىل ئىتۇپ كورب قايتۇرغا
 اللە تەئالى بارچا بىزغا نە صىب ئىتسۇن
 آمىن .

قرآن دا دغا ئايه تي .

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

مه عنه سي: ئى ره بىر د نيا ئيز گيلنگن وه ئاھيرت
ئيز كيلنگن بير، ئوت عه زابندان ساقلا .
ئادەم بالالارينك الله دان بتون تله گى دونيا وه
ئاھيرت ده به ختلى بولوب يە شە ودر .

دونيا دا به ختلى بولوب يە شە و ئوچون سە لامەت
لك كيرەك هەم كشيگە موحتاج بولمى كشي كوزينه
تيلرب قارامى ئوز- ئوزگنى تە ئمين ئيتب راحەت
يە شە و ئوچون عيلم مه عرفەت كيرەك .

ئاخرەت دە الله حضورندا يوز ئىزنى نورلى بولوب
راحەت يە شە و ئوچون دنيا دا هەر قە باھەت
لك ، پچراقلق ، كشيگە ظلم ئيتودەن ساقلا
نوب الله غا عيبادەت بلەن وه قت ئوتكەرر
گە كيرەك . مۇنە شوشى ئىكى تورلى به حىكە
ئىرشو ئوچون ئادەم بالالارينك دونيا دا تىچ

یەشەولەرى برنجی فەرض ئىش . تىچ يەشەگەن
 واقتدا عىلم مەعرفەت كە سب ئىتې ماتور
 تۇرموش ئۈزەرگە مومكىن . شونك ئۇچون اللە
 سبحان و تعالى ئادەم لەرگە تىچ تورو بلەن ئەم
 ئىتكەن ، صوغشوب قان توگونى ، دونياغا ھەلا
 كەت كىتېر ئادەملەرنك راحەت تۇرموش
 بوزونى ھەرام ئىتكەن .
 اللە سبحان و تعالى قرآن دە سورە بقرە دە

ئەيتەدر .
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً
 وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
 مُّبِينٌ .

مەعنەسى : ئى اللەغائىمان كىترگەن بەندە لەر تىچ
 يەشەو بولينا كرنگز . ئادەمنك تىچلق ، راحەتن جىبەرە
 تۇرغان شىطانلار بولينا كرمەگز . ئالارسز نك ئاچق
 دوشمانگزدر .

يەنە ئىكنجى ئايەت : مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ

فساد في الارض فكانما قتل الناس جميعا ومن احياها
فكانما احيا الناس جميعا.

مەئەنەسى : ھاقسىز بىر ئادەمنى بىرەۋ ئۆتۈرسە

يا خود جىر يوزىندە بوز قلىق تودر سا گناھسى بوتون
جىر يوزىن ئوترگەن بلەن بىر. ئەگەر بىر ئادەم بىرەۋ
نىڭ مائۇر ھە ياتىنا، تورمو شىنا ياردەم ئىتسە
بوتون چىر يوزى خالقىنا ياردەم ئىتكەن بلەن بىر
بولور دىگەن.

بىردە كىرە كىمە گە نىگە يە عىنى ھاقسىز كىشى نىڭ

جىرىن تارتوب ئالو، مالون تالو، يا خود ئالارنى
ئوزىگە قول ئىتو مە قىسەدى بلەن صوغىشونى اللە
ھە رام ئىتكەن كىك وجدانلى، ئىنصافلى عىلم
مە عرىفەت ئىيە لەرى ئادەم نىڭ مەھىتىنى، راحەت
تورموشن تەۋچىلەردە مومى بىردە ياراتمىلار، بەلكى
صوغىشنى مەگكى گە بىرو ئوچون كورەش ئالوب بارالار
صوغىشنى بىرو، مەگكىگە خالىق ئاراستچىلىقنى ئورناشدرۇ
ھاقىندا يولباشچىلىق ئىتوجى بىزم ئلوع شۇرالار دەۋلەتى

بولسا ھاۋىرگى ۋە قىتدا بوتون دوتيا خالقينىڭ كوبسى جىمىر
 يوزىنە تىچلىق ئورناشدر وب صوعىشنى مەككىگە بولدرماس
 ئوچون كورەش ئالوب بارالار، بەندە لەرنىڭ راعەتى ۋە تىچ
 تورموشن تۈزۈ ئوچون ئىجتىھاد ئىتو چىلەرگە اللە رب
 العالمين ياردەم بىرسون . شاشىنب - ساتاشب
 ھامان دا صوعىش ھەۋەسىنە بىرلوچىلەرگە اللە تعالى
 تەۋفيق ھدايەت بىرسون .

محنتەرەم مسلمانلار!
 يوعايداغى دعا ئايەتى ئادەملەرنىڭ بۇتۇن ئىزىگى
 ھەق سۈد لارن ئۇچنە ئالغانلىقدان بۇدعا ئى ھەر
 ۋەقت ئوقۇپ يۈرۈنى تەۋسىيە ئىتە من .
 شورالار جەھورىيە تىنىڭ ياۋروپا بولنىگى
 ھەم سىبىريا مسلمانلارى دىنىيە نەظارتىدە
 رەئىس مەفتى الحافظ كلام اللە والحاج الحرمىن
 شاكر بن شىخ الاسلام خيال الدين

کتاب چنده گنلهر :

- بیت
- ۱ سورة فاتحه
- ۲ سورة بقره
- ۳ ئىسلام دينى نهرسه دن عيبارت
- ۷ ئيمان نهرسه دن عيبارت
- ۸ ئيمان نيدن عيبارت
- ۹ ئيمان ته فصيلي
- ۱۴ مسلمانلارغا پلورگه تيوشلى بولغان نهرسه له ر
- ۱۷ عيبادت
- غسل
- طه هارت
- طه هار تئك فهرضلارى هم سوننه تله رى
- ۲۵ طه هار تئى بوزا تورغان نهرسه له ر
- ۲۶ ته يه مهموم
- ۲۸ ته يه مهمومنى نيله ر بوزار
- ۲۸ صاحيب عوزر
- ۲۹ عوزرلى كشي چينلككه مه سمع قيلورمى

- بیت
 ۲۹ عوذری بولودان نی وه قت چغار
 ۲۹ نه جس نه رسه له روه ئاندان پاکله نو
 ۳۱ طه هار هت ئالورغا یارارلق سولار
 ۳۲ ناماز ئوقور ئالدندان دیققه تکه ئالورغا تیوش نه رسه له ر
 ۳۴ فه رض هه م سوننه ت ناماز لار
 ۳۵ ناماز لار ننگ وه قتلاری
 ۳۶ ناماز ئوقرغا یاراماغان وه قتلار
 ۳۷ نامازدا ئوقولا تورغان دعالار
 ۳۸ آذان وه قامه ت
 ۴۰ ناماز ئوقو ته رتیبی
 ۴۳ فه رض دان ئوچ دورت رکعه تلی ناماز
 ۴۴ نامازنی بوزا تورغان نه رسه له ر
 ۴۵ جه ماعه ت تامازی
 ۴۶ ناماز سوگندا ئوقولا تورغان دعا
 ۴۸ موسافیر
 ۴۹ جمعه تامازی
 ۵۰ ویتر تامازی

لا ۳۱ له هه ئیلا ۶ شه ولی ته بارا کیم

بیت	
۵۱	قنوت دعاسی
۵۲	ته راویح نامازی
۵۳	عهید نامازی
۵۵	ته سببع تارتو وه ناماز دعاسی
۵۸	عهصر سوره سی
۵۹	ارایت سوره سی
۵۹	کوثر سوره سی
۶۰	ئیخلاص سوره سی
۶۰	فلق سوره سی
۶۱	س سوره سی
۶۱	ساره نامازی
۶۴	ساره دعاسی
۶۵	روزا
۶۸	روزا نییه تی
۶۸	وز ئاچقا ندا ئوقولا تورعان دعا
۶۹	زه کات
۷۱	سهج
۷۴	قرآن ده دعا ئایه تی